



Завод за унапређивање
образовања и васпитања



Центар за стручно
образовање и образовање
одраслих



МАТУРСКИ ИСПИТ Ветеринарски техничар

Приручник о полагању матурског испита
у образовном профилу ветеринарски техничар

Београд, фебруар 2021

Садржај:

УВОД	1
НОВИ КОНЦЕПТ МАТУРСКОГ ИСПИТА	2
I ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА	3
ЦИЉ	3
СТРУКТУРА	3
ОЦЕЊИВАЊЕ СТРУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА	3
ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ И УСЛОВИ СПРОВОЂЕЊА	6
ОРГАНИЗАЦИЈА	6
ЕВИДЕНТИРАЊЕ УСПЕХА И ИЗВЕШТАВАЊЕ	7
ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ	7
II ДЕЛОВИ МАТУРСКОГ ИСПИТА	8
1. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ	8
2. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА	8
3. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД	10
АНЕКС 1. СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ ВЕТЕРИНАРСКИ ТЕХНИЧАР	12
АНЕКС 2. ЗБИРКА ТЕОРИЈСКИХ ЗАДАТАКА	18
АНЕКС 3. РАДНИ ЗАДАЦИ ЗА МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД	66
ПРИМЕР ЗАДАТКА СА СЦЕНАРИОМ ЗА ИГРУ УЛОГА И ПРИКАЗОМ ТОКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ	95
ОБРАСЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ	97

УВОД

Модернизација друштва и усмереност ка економском и технолошком развоју подразумевају иновирање како општих, тако и специфичних циљева стручног образовања. У том смислу стручно образовање у Србији се, пре свега, мора усмеравати ка стицању стручних компетенција и постизању општих исхода образовања, неопходних за успешан рад, даље учење и постизање веће флексибилности у савладавању променљивих захтева света рада и друштва у целини као и већу мобилност радне снаге.

Да би се обезбедило побољшање квалитета, укључиле интересне групе и социјални партнери, обезбедио ефикасан трансфер знања и стицање вештина код свих учесника у образовном процесу уз пуно уважавање етничких, културолошких и лингвистичких различитости, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије започело је припреме за реорганизацију и реформу система стручног образовања, доношењем Стратегије развоја стручног образовања у Србији¹ коју је усвојила Влада Републике Србије децембра 2006. године, акционог плана² за њено спровођење, усвојеног марта 2009. године и Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године³ усвојене новембра 2012. године.

На тим основама је након фазе реализације и евалуације огледа, у подручју рада пољопривреда, производња и прерада хране од школске 2010/11. године, уведен нови наставни програм⁴: ветеринарски техничар. Овај програм развијен је на основу **стандарда квалификације**. Примена стандардизације у систему стручног образовања подразумева и увођење **матурског испита**, којом се обезбеђује провера стечености стручних компетенција прописаних стандардом квалификације.

Прва генерација ученика образовног профила ветеринарски техничар завршила је своје школовање полагањем матурског испита школске 2013/14. године.

Програм матурског испита припремљен је уз консултације и према захтевима социјалних партнера – Уније послодаваца, Привредне коморе Србије, одговарајућих пословних удружења и уз активно учешће наставника средњих стручних школа у којима се образовни програм спроводи. Овај програм настао је на основу свеобухватног истраживања различитих међународних концепата матурског испита у стручном образовању, уз уважавање постојећих искустава и услова у овој области у Републици Србији.

Приручник за полагање матурског испита који је пред Вама је јавни документ намењен ученицима и наставницима средњих стручних школа у којима се спроводи наставни програм **ветеринарски техничар**, социјалним партнерима и свим другим институцијама и појединцима заинтересованим за ову област.

Будући да успешно спровођење матурског испита претпоставља припрему свих учесника и примену прописаних процедура, упутства из овог приручника су важна како би се осигурало да се испит на исти начин спроводи у свакој школи и да га сви ученици полажу под једнаким условима.

Овај документ ће у наредном периоду бити унапређиван и прошириван у складу са захтевима и потребама четворогодишњих образовних профила, школа и социјалних партнера.

¹ "Службени гласник РС" бр. 1/2007

² "Службени гласник РС" бр. 21/2009

³ "Службени гласник РС" бр. 107/2012

⁴ "Службени гласник РС – Просветни гласник" бр. 06/2012

НОВИ КОНЦЕПТ МАТУРСКОГ ИСПИТА

Матурски испит је један од елемената система обезбеђивања квалитета стручног образовања. Полагањем матурског испита у средњем стручном образовању, појединац стиче **квалификацију** неопходну за учешће на тржишту рада.

Матурским испитом се проверава да ли је ученик, по успешно завршеном четворогодишњем образовању, стекао стандардом квалификације прописана знања, вештине, ставове и способности, тј. стручне компетенције за занимање(а) за које се школовао у оквиру образовног профила. Матурски испит састоји се из три дела:

- испит из матерњег језика⁵ и књижевности;
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

Поред дипломе, сваки појединац полагањем оваквог испита стиче и тзв. додатак дипломи - *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил*, чиме се на транспарентан начин послодавцима представљају стечене компетенције и постигнућа ученика.

Нови концепт матурског испита заснован је на следећим **принципима**:

- уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу,
- унапређивање квалитета процеса оцењивања.

Уједначавање квалитета матурског испита на националном нивоу подразумева спровођење испита по једнаким захтевима и под једнаким условима у свим школама. Увођење механизма осигурања квалитета дефинисаних кроз стандардизоване процедуре и упутства за реализацију, важан су аспект квалитетног спровођења испита. На тај начин се доприноси уједначавању квалитета образовања на националном нивоу за сваки образовни профил.

Унапређивање квалитета процеса оцењивања постиже се применом **методологије оцењивања заснованог на компетенцијама**⁶, као валидног и објективног приступа вредновању компетенција. Развој објективних критеријума процене и одговарајућих метода и инструмената омогућен је успоставом система стандарда квалификације. У складу са тим, оцењивање засновано на компетенцијама почива на операционализацији радних задатака проистеклих из реалних захтева посла односно процеса рада.

Квалитет оцењивања посебно у домену поузданости и објективности, остварује се и увођењем делимично екстерног оцењивања. Представници послодаваца, стручњаци у одређеној области, обучавају се и учествују као екстерни чланови комисија у оцењивању на матурском испиту.

Резултати матурског испита користе се у процесу **самовредновања** квалитета рада школе, али и **вредновања** образовног процеса у датом образовном профилу, на националном нивоу. Они су истовремено и смерница за унапређивање образовног процеса на оба нивоа.

За сваки образовни профил припрема се **Приручник о полагању матурског испита** (у даљем тексту: Приручник), којим се детаљно описује начин припреме, организације и реализације испита. У састав Приручника улазе: збирка теоријских задатака за матурски испит, листа радних задатака, листа комбинација, радни задаци и обрасци за оцењивање радних задатака.

Приручнике припрема, у сарадњи са тимовима наставника сваког профила, Завод за унапређивање образовања и васпитања – Центар за стручно образовање и образовање одраслих (у даљем тексту: Центар).

⁵ Под матерњим језиком подразумева се српски језик, односно језик националне мањине на коме се ученик школовао.

⁶ За потребе примене концепта оцењивања заснованог на компетенцијама у стручном образовању и посебно у области испита развијен је приручник „Оцењивање засновано на компетенцијама у стручном образовању“ у оквиру кога су описане карактеристике концепта, његове предности у односу на остале приступе оцењивању, методе примерене таквој врсти оцењивања, као и стандардизован методолошки пут за развој критеријума процене компетенција за одређену квалификацију (www.zuov.gov.rs)

I ПРОГРАМ МАТУРСКОГ ИСПИТА

ЦИЉ

Матурским испитом проверава се да ли је ученик, по успешно завршеном образовању за образовни профил **ветеринарски техничар**, стекао стручне компетенције прописане Стандардом квалификације ветеринарски техничар⁷.

СТРУКТУРА

Матурски испит састоји се из три дела:

- испит из матерњег језика⁸ и књижевности;
- испит за проверу стручно–теоријских знања;
- матурски практични рад.

ОЦЕЊИВАЊЕ СТРУЧНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА

У оквиру матурског испита се проверава стеченост **стручних компетенција**. Оцењивање стручних компетенција врши се комбинацијом метода: тестирање стручно теоријских знања и симулација путем извођења практичних радних задатака. Тест знања заснива се на исходима стручног образовања (исходи знања), док су радни задаци формираны превасходно на основу јединица компетенција и омогућавају проверу оспособљености ученика за примену знања, демонстрацију вештина и професионалних ставова у радном контексту. На овај начин је омогућено мерење знања, вештина, ставова и способности који одговарају Стандарду квалификације ветеринарски техничар.

Критеријуми оцењивања стручних компетенција развијени су на основу јединица компетенција и чине *Оквир за оцењивање компетенција за квалификацију ветеринарски техничар* (у даљем тексту: Оквир). Оквир садржи критеријуме процене, дате у две категорије: аспекти и индикатори процене. Инструменти за оцењивање стручних компетенција – обрасци који се користе на матурском испиту формираны су и усклађени са Оквиром.

⁷ Стандард квалификације ветеринарски техничар дат је у Анексу 1 овог Приручника

⁸ Под матерњим језиком подразумева се српски језик, односно језик националне мањине на коме се ученик школовао.

Оквир за оцењивање компетенција за квалификацију ветеринарски техничар⁹

Компетенција: А	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу животиња			
Аспекти	Индикатори			
	1	2	3	4
Припрема за рад	Припрема радно место	Бира и припрема инструменте и прибор	Проверава функционисање инструмената и уређаја	
Пријем животиње при клиничком прегледу и терапији	Узима анамнезу	Подноси извештај ветеринару о узетим анамнестичким подацима	Прилази, фиксира и припрема животињу за клинички преглед и терапију	
Помагање ветеринару при клиничком прегледу	Примењује неопходне инструменте и методе за преглед животиње (тријас ...)	Извештава ветеринара о прикупљеним налазима	Извршава налоге ветеринара (спретно и брзо-благовремено)	
Узимање узорак и материјала за лабораторијски преглед	Узима и обележава узорак	Припрема узорак за преглед	Пакује узорак за слање	
Спровођење терапије по налогу ветеринара	Бира и идентификује потребне лекове/средства и инструменте по налогу ветеринара	Припрема лекове/средства за апликацију	Припрема место за апликацију	Примењује лек/средство
Спровођење превентивних мера по налогу ветеринара	Бира и идентификује средства и инструменте по налогу ветеринара	Одређује одговарајућу количину дезинфекционог средства	Одређује одговарајућу количину воде	Припрема место постављања баријере
Предузимање мера заштите на раду и животне средине	Користи заштитну одећу и обућу	Сређује радно место по завршеном прегледу	Примењује мере за одлагање отпада	
Вођење документације	Одабира одговарајуће обрасце	Попуњава обрасце	Попуњава дневну листу активности и утрошак лекова/материјала	

⁹ За потребе реализације матурског испита и процену компетентности ученика кроз одговарајуће радне задатаке, извршено је груписање компетенција из Стандарда квалификације Ветеринарски техничар и дефинисани су одговарајући аспекти и индикатори.

Компетенција: Б Асистирање ветеринару при третману животиња, акуширању - вештачком осемењавању и хируршким захватима				
Аспекти	Индикатори			
	1	2	3	4
Припрема за рад	Припрема радно место	Припрема инструменте и прибор	Проверава функционисање инструмената и уређаја	
Припрема за хируршки захват, акуширање – вештачко осемењавање	Припрема место за хируршки захват/вештачко осемењавање	Припрема материјал за хируршки захват/вештачко осемењавање	Бира неопходне инструменте за хируршки захват и акуширање-вештачко осемењавање	
Одржавање инструмената и средстава за рад	Чисти и пере коришћене инструменте, прибор и друга средства после извршене интервенције	Изводи дезинфекцију	Изводи стерилизацију	
Предузимање мера заштите на раду и животне средине	Користи заштитну одећу и обућу	Сређује радно место по завршеној интервенцији	Примењује мере за одлагање отпада	
Вођење документације	Одабира одговарајуће обрасце	Попуњава обрасце	Попуњава дневну листу активности и утрошак лекова/материјала	

Аспекти и индикатори из Оквира се могу користити и за процес праћења и оцењивања постигнућа ученика током школовања.

ПРЕДУСЛОВИ ЗА ПОЛАГАЊЕ И УСЛОВИ СПРОВОЂЕЊА

Ученик може да полаже матурски испит у складу са законом.

Предуслови за полагање и услови за спровођење матурског испита дати су у следећој табели.

Предуслови за ученика:	
општи:	успешно завршен четврти разред образовног профила Ветеринарски техничар
посебни:	прибор за писање (обавезна хемијска оловка) за тест знања заштитна одећа (бели мантил) и обућа за извођење радних задатака
Услови за школу:	
За припрему и спровођење матурског испита неопходно је да школа, самостално или у договору са социјалним партнерима, обезбеди потребне услове: • време (термине за извођење свих делова матурског испита укључујући план реализације радних задатака); • простор за реализацију свих испита; • обрасце записника за сваког ученика; • одговарајући број примерака тестова; • комбинације радних задатака за дати испитни рок; • описе радних задатака и прилоге за сваког ученика и члана испитне комисије; • обрасце за оцењивање радних задатака; • домаће животиње у одговарајућим објектима, по врстама и категоријама: - објекте за говедарство – краве и телад; - објекте за свињарство – свиње и прасад; - објекте за овчарство – овце и јагњад; - псе и штенце; • ветеринарску амбуланту – школску или социјалног партнера, која располаже: - ормарићем за инструменте; - ормарићем за приручне лекове и медицинска средства; - лавабоом или судопером са текућом топлотом и хладном водом; - уређајем и средствима за дезинфекцију руку; - затвореном посудом – кантом за отпатке са ножном папучицом; - рачунаром; - лабораторијским посуђем и материјалом; - комплетом акушерских инструмената; - прибором за вештачко осемењавање; - контејнером за семе; - термо боксом; - прибором за спутавање и фиксирање животиња; - прибором и инструментима за клинички преглед животиња; - комплетом хируршких инструмената; - прибором и инструментима за корекцију папака код оваца; - прибором за узимање и паковање материјала за лабораторијска испитивања; - стерилизатором – сувим; - инструментима за апликацију лекова; - одговарајућим лековима и дезинфицијенсима; • чланове комисија обучене за оцењивање засновано на компетенцијама	

ОРГАНИЗАЦИЈА

Организација матурског испита спроводи се у складу са *Правилником о програму матурског испита образовни профил ветеринарски техничар*. Матурски испит се организује у школама у три испитна рока који се реализују у јуну, августу и јануару.

Школа благовремено планира и припрема људске и техничке ресурсе за реализацију испита и израђује распоред полагања свих испита у оквиру матурског испита.

За сваку школску годину директор, на предлог наставничког већа, формира Испитни одбор. Испитни одбор чине чланови свих испитних комисија, а председник Испитног одбора је по правилу директор школе.

За сваког ученика директор школе именује **менторе**. Ментор је наставник стручних предмета који је обучавао ученика у току школовања. Он помаже ученику у припремама за полагање теста за проверу стручно–теоријских знања и матурског практичног рада. У оквиру три недеље планиране наставним планом за припрему и полагање матурског испита, школа организује консултације, информише кандидате о критеријумима оцењивања и обезбеђује услове (време, простор, опрема) за припрему ученика за све задатке предвиђене матурским испитом.

У периоду припреме школа организује обуку чланова комисија за оцењивање на матурском испиту уз подршку стручних сарадника школе.

Матурски испит спроводи се у школи и просторима где се налазе радна места и услови за реализацију матурског практичног рада.

Матурски испит за ученика може да траје највише четири дана. У истом дану ученик може да полаже само један од делова матурског испита.

За сваки део матурског испита директор школе именује стручну испитну комисију, коју чине три члана и три заменика. Ради ефикасније реализације матурског испита, ако за то постоје прописани кадровски и материјални услови, у школи се може формирати и више испитних комисија, које могу истовремено и независно да обављају оцењивање.

ЕВИДЕНТИРАЊЕ УСПЕХА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Ученик који испуњава општи услов за приступање матурском испиту дужан је да школи поднесе писану пријаву за полагање и пратећу документацију у складу са законом. Рок за пријављивање испита одређује школа.

Током матурског испита за сваког ученика појединачно, води се Записник о полагању матурског испита. У оквиру записника прилажу се:

- писани састав из матерњег језика;
- оцењен тест са испита за проверу стручно - теоријских знања;
- стандардизовани обрасци за оцењивање сваког појединачног радног задатка свих чланова комисије.

Након реализације појединачног испита у саставу матурског испита комисија утврђује и евидентира успех ученика у Записницима о полагању матурског испита и ти резултати се објављују, као незванични, на огласној табли школе.

На основу резултата свих појединачних испита Испитни одбор утврђује општи успех ученика на матурском испиту. Након седнице испитног одбора на којој се разматра успех ученика на матурском испиту, на огласној табли школе објављују се званични резултати ученика на матурском испиту.

Општи успех на матурском испиту исказује се једном оценом као аритметичка средња вредност оцена добијених на појединачним испитима у саставу матурског испита.

Ученик је положио матурски испит ако је из свих појединачних испита у саставу матурског испита добио позитивну оцену.

Ученик који је на једном или два појединачна испита у саставу матурског испита добио недовољну оцену упућује се на полагање поправног или поправних испита у саставу матурског испита.

У року од 24 сата од објављивања званичних резултата ученик има право подношења жалбе директору школе на успех остварен на матурском испиту.

Након реализације испита, а на захтев Центра, школа је у обавези да резултате испита достави Центру, ради праћења и анализе матурског испита. У ту сврху Центар благовремено прослеђује школи одговарајуће обрасце и инструменте за праћење.

ДИПЛОМА И УВЕРЕЊЕ

Ученику који је положио матурски испит издаје се *Диплома о стеченом средњем образовању за образовни профил ветеринарски техничар*.

Уз Диплому школа ученику издаје *Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил ветеринарски техничар*.

II ДЕЛОВИ МАТУРСКОГ ИСПИТА

1. ИСПИТ ИЗ МАТЕРЊЕГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Циљ испита је провера језичке писмености, познавања књижевности као и опште културе.

СТРУКТУРА ИСПИТА

Испит из матерњег језика полаже се писмено.

На испиту ученик обрађује једну од четири понуђене теме. Ове теме утврђује Испитни одбор школе, на предлог стручног већа наставника матерњег језика. Од четири теме које се нуде ученицима, две теме су из књижевности а две теме су слободне.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену писаног рада утврђује испитна комисија на основу појединачних оцена сваког члана испитне комисије.

Испитну комисију за матерњи језик чине три наставника матерњег језика, од којих се један именује за председника комисије. Сваки писмени састав прегледају сва три члана комисије и изводе јединствену оцену.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Писмени испит из матерњег језика траје три сата.
- У току испита у свакој школској клупи седи само један ученик.
- За време израде писаног састава у учионици дежура наставник који није члан Стручног већа наставника матерњег језика.
- Дежурни наставник исписује називе одабраних тема на школској табли и од тог тренутка се рачуна време трајања испита.
- Дежурни наставник прикупља све ученичке радове и записнички их предаје председнику испитне комисије за матерњи језик.
- Након евидентираних и изведених јединствених оцена за сваког од ученика председник испитне комисије сумира резултате и предаје потписане записнице и ученичке радове председнику Испитног одбора.

2. ИСПИТ ЗА ПРОВЕРУ СТРУЧНО–ТЕОРИЈСКИХ ЗНАЊА

Циљ овог дела матурског испита је провера остварености очекиваних исхода знања за образовни профил ветеринарски техничар, односно стручно–теоријских знања неопходних за обављање послова и задатака за чије се извршење ученик оспособљава током школовања.

СТРУКТУРА ИСПИТА

У наставном плану и програму за образовни профил ветеринарски техничар, стручна знања неопходна за обављање послова и задатака ветеринарског техничара, стичу се у оквиру предмета **болести животиња**.

Провера остварености очекиваних исхода знања, односно стручно–теоријских знања врши се завршним тестирањем. Тест садржи највише 50 задатака, а конципиран је тако да обухвата све нивое знања и све садржаје који су процењени као темељни и од суштинског значаја за обављање послова и задатака у оквиру датог занимања, као и за наставак школовања у матичној области.

Тест и кључ за оцењивање теста припрема Центар, на основу Збирке теоријских задатака за матурски испит (Анекс 2) и доставља га школама. Комбинација задатака за матурски тест, узимајући у обзир и критеријум сазнајне сложености, формира се од: познатих задатака из Збирке теоријских задатака за матурски испит (75 бодова) и делимично познатих задатака насталих делимичном изменом задатака из Збирке теоријских задатака за матурски испит (25 бодова). Збирку су, уз координацију Центра, припремили наставници школа у којима се реализује образовни програм за ветеринарског техничара.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Тестове прегледа трочлана комисија, коју чине наставници стручних предмета и модула, а према кључу достављеном из Центра. Сваки тест самостално прегледају сва три члана комисије, о чему сведоче својим потписима на тесту.

Укупан број бодова на тесту који ученик може да постигне је **100** и једнак је збиру бодова које је ученик постигао тачним одговорима на постављене задатке. На тесту нема негативних бодова. Успех на тесту изражава се нумерички, при чему се број бодова преводи у успех, на основу скале за превођење бодова у успех, дате у следећој табели.

Укупан број бодова остварен на тесту	УСПЕХ
до 50	недовољан (1)
50,5 – 63	довољан (2)
63,5 – 75	добар (3)
75,5 – 87	врло добар (4)
87,5 - 100	одличан (5)

Утврђену нумеричку оцену комисија уноси на предвиђено место на обрасцу теста и у Записник о полагању матурског испита.

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Тестирање у оквиру испита за проверу стручно–теоријских знања обавља се истовремено у свим школама у којима се реализује матурски испит за овај образовни профил. Термин тестирања, школе које имају кандидате у датом испитном року заједнички утврђују и достављају га Центру најкасније седам дана пре реализације.
- По избору чланова комисије за преглед тестова, школе треба да изврше кратку обуку чланова комисије уз подршку стручних сарадника школе.
- Центар на основу утврђене структуре, формира тест и доставља га у електронској форми школама у којима се матурски испит реализује, дан раније у односу на утврђен датум за полагање теста, а кључ на дан реализације теста.
- Лице задужено за техничку припрему теста у школи обавља све припреме и умножава тест. Припремљени тестови се пакују у коверат који се затвара, печати и чува у каси школе до почетка испита. За сигурност тестова, одговоран је директор школе.
- На дан испита, пола сата пре почетка, наставници дежурни током тестирања записнички преузимају коверат са тестовима за ученике и отпечаћују га у учионици, пред ученицима.
- Израда теста траје два сата. Током израде теста, сваки ученик седи сам у клупи и самостално решава тест. У учионици, где се врши тестирање, дежурају по два наставника који, према Правилнику о врсти образовања наставника у стручним школама, не могу предавати предмете/модуле обухваћене тестом.
- За решавање теста ученик треба да користи хемијску оловку (коначни одговори и резултати морају бити исписани хемијском оловком).
- По завршетку тестирања дежурни наставници записнички предају директору или другом одговорном лицу све решавање и неискоришћене тестове. На огласној табли школе, објављује се кључ теста.
- Председник комисије за преглед тестова преузима Записнике о полагању матурског испита, као и коверат са решаваним тестовима, као и коверат са три примерка кључа (за сваког члана) и приступа прегледу тестова. Након завршеног прегледања, евидентирања и потписивања Записника о полагању матурског испита, формира се извештај о резултатима ученика и постигнутом успеху на испиту за проверу стручно-теоријских знања и достављају потписани записници и сви решавани тестови председнику Испитног одбора.
- Најкасније у року од 24 сата по завршетку реализације теста објављују се незванични резултати тестирања на огласној табли школе.

3. МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Циљ матурског практичног рада је провера стручних компетенција прописаних Стандардом квалификације ветеринарски техничар.

СТРУКТУРА ИСПИТА

На матурском практичном раду ученик извршава два радна задатка којима се проверава стеченост свих прописаних стручних компетенција.

За проверу прописаних компетенција, на основу Оквира за процену компетенција за квалификацију ветеринарски техничар утврђује се **листа радних задатака**, који су разврстани у две групе:

Група А: асистирање ветеринару при клиничком прегледу животиња

Група Б: асистирање ветеринару при хируршким захватима и вештачком осемењавању животиња

Листу радних задатака за проверу компетенција, радне задатке, прилоге и инструменте за оцењивање радних задатака припрема Центар у сарадњи са тимовима наставника.

Од стандардизованих радних задатака сачињава се одговарајући број **комбинација** радних задатака за матурски испит. Листа радних задатака, листа комбинација радних задатака и обрасци за оцењивање радних задатака дати су у Анексу 3 овог Приручника.

ОЦЕЊИВАЊЕ

Оцену о стеченим стручним компетенцијама на матурском практичном раду даје **испитна комисија**.

Њу чине најмање три члана, које именује директор школе, према прописаној структури:

- два наставника стручних предмета за образовни профил ветеринарски техничар, од којих је један председник комисије
- представник послодаваца – стручњак у области ветерине – кога предлаже Унија послодаваца Србије у сарадњи са одговарајућим пословним удружењима, Привредном комором Србије и Центром¹⁰.

Сваки члан испитне комисије пре испита добија обрасце за оцењивање радних задатака у оквиру одабране комбинације, а председник комисије води одговарајући део Записника о полагању матурског испита. Ради симулације реалног контекста рада, један члан комисије (изабран у договору са осталим члановима) учествује у игри улога као власник животиње или ветеринар и у складу са тим једини у оквиру предвиђеног сценарија сме да комуницира са учеником.

Сваки члан комисије **техником посматрања** индивидуално оцењује рад ученика, користећи одговарајући образац за оцењивање радног задатка¹¹.

Радни задатак може се оценити са највише **100 бодова**. Сваки члан испитне комисије вреднујући сваки од индикатора у свом образцу за оцењивање радног задатка утврђује укупан број бодова који је ученик остварио у оквиру задатка.

Појединачан број бодова (сваког члана комисије) се уноси на одговарајуће место у Записнику о полагању матурског испита и на основу тога комисија утврђује просечан број бодова за сваки радни задатак.

Када кандидат оствари просечних 50 и више бодова, по сваком радном задатку, сматра се да је показао компетентност.

Ако је просечан број бодова на једном радном задатку, који је кандидат остварио његовим извршењем, мањи од 50, сматра се да кандидат није показао компетентност. У овом случају оцена успеха на матурском практичном раду је **недовољан (1)**.

Укупан број бодова који ученик оствари на матурском практичном раду једнак је збиру постигнутих бодова на свим радним задацима. Укупан број бодова преводи се у успех. Скала успешности је петостепена и приказана је у следећој табели.

¹⁰ Сагласност на чланство представника послодаваца у комисији, на предлог школа, даје Унија послодаваца Србије односно Привредна комора Србије у сарадњи са Заводом за унапређивање образовања и васпитања - Центром. Базу података о екстерним члановима испитних комисија води Центар.

¹¹ У оквиру Анекса 3 овог Приручника налазе се обрасци за оцењивање радних задатака

Укупан број бодова	УСПЕХ
100-125	довољан (2)
126-150	добар (3)
151-175	врло добар (4)
176-200	одличан (5)

ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТА

- Матурски практичан рад реализује се у просторима где се налазе радна места и услови за које се ученик образовао у току свог школовања.
- Стручно веће наставника стручних предмета школе бира комбинације радних задатака на основу листе комбинација из овог Приручника и формира **школску листу** која ће се користити у том испитном року. Број комбинација мора бити за 10% већи од броја ученика који полажу матурски испит у једној школи.
- По формирању Испитног одбора директор утврђује чланове комисија за оцењивање матурског практичног рада и њихове заменике. Предлог имена екстерних чланова комисије се благовремено доставља Центру ради добијања сагласности.
- По избору чланова комисије за оцењивање, школа треба да изврши обуку чланова комисије уз подршку стручних сарадника школе. Сви чланови комисије треба да буду упознати са документом *Инструкције за оцењиваче* и да у складу са тим усвоје ток припреме и извођења радних задатака, као и да примењују утврђене принципе и правила оцењивања.
- Ученик извлачи комбинацију радних задатака приликом пријављивања за полагање матурског испита, а најкасније два дана пре реализације матурског практичног рада. Ученик бира једну од понуђених комбинација, без права замене, док прилоге добија непосредно пре реализације радних задатака.
- Лице задужено за техничку подршку реализацији матурског практичног рада припрема за сваког члана испитне комисије описе задатака, по један образац за оцењивање за сваки радни задатак у оквиру свих извучених комбинација задатака, као и одговарајуће прилоге за ученике и за чланове испитне комисије. У обрасце за оцењивање и одговарајућа места у Записнику о полагању матурског испита, пре штампања могу се унети подаци о школи, ученику и називима задатака.
- Непосредно пре реализације радног задатка ученик добија прилог, чији број комисија уз шифру задатка евидентира на обрасцу за оцењивање. Том приликом комисија одређује свог представника који ће учествовати у игри улога и о томе информисе ученика.
- Сваком ученику се обезбеђују **једнаки услови** за почетак обављања радног задатка. Организатор практичне наставе или помоћни наставник у сарадњи са ментором припрема услове за одређени радни задатак. Уколико се испит реализује у амбуланти ван школе, исти субјекти у сарадњи са социјалним партнером постављају одговарајуће услове за извођење радног задатка.
- Непосредно по реализацији задатка и попуњавању Записника о полагању матурског испита за извршен задатак, председник испитне комисије ученику саопштава незванични резултат. Без обзира на постигнут резултат на појединачном радном задатку ученик има право да приступи изради преосталих радних задатака.
- Најкасније у року од 24 сата по завршетку реализације практичног матурског рада сумирају се резултати тог дела испита и објављују, као незванични, на огласној табли школе. Потисани записници, са предвиђеним прилозима, прослеђују се председнику Испитног одбора.

АНЕКС 1. СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ ВЕТЕРИНАРСКИ ТЕХНИЧАР

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ¹²

1. Назив квалификације: Ветеринарски техничар

2. Подручје рада: Пољопривреда, производња и прерада хране

3. Ниво квалификације: IV

4. Сврха квалификације: Асистирање ветеринару при третману животиња и здравственој заштити животиња у ветеринарској амбуланти и на терену.

5. Начин стицања квалификације:

Квалификација се стиче након успешно завршеног процеса средњег стручног образовања.

6. Трајање:

Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје четири године.

7. Начин провере:

Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања се проверава на матурском испиту који спроводи средња школа.

8. Заснованост квалификације:

Квалификација се заснива на опису рада, циљевима стручног образовања и исходима стручног образовања.

8.1. Опис рада

Дужности - стручне компетенције:

- Организовање сопственог рада у области ветеринарске медицине
- Асистирање ветеринару при третману животиња у ветеринарској амбуланти
- Пријем узорак за трихинелоскопски преглед
- Узимање узорак за хематолошки, биохемијски, микробиолошки и копролошки преглед
- Обављање послова здравствене заштите животиња на терену уз надзор ветеринара
- Вођење и испуњавање ветеринарске документације
- Предузимање мера сигурности у раду и заштите животне средине, у складу са прописима

¹² Стандард квалификације у овом документу обједињује опис рада дефинисан правилником о матурском испиту за овај профил и опис циљева и исхода стручног образовања утврђен правилником о наставном плану и програму за овај образовни профил

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Организовање сопственог рада у области ветеринарске медицине	- Обезбеђује услове за преглед животиња и интервенције - Припрема инструментаријум и контролише стерилизацију - Планира сопствени рад - Припрема радно место - Надзире рад ветеринарских болничара и помоћног особља - Прати новине из области узгоја, држања, неге и здравствене заштите животиња
Асистирање ветеринару при третману животиња у ветеринарској амбуланти	- Прима и смешта животиње - Узима анамнестичке податке од власника животиње - Фиксира животиње - Испитује тријас - Помаже ветеринару приликом прегледа животиње - Преоперативно припрема пацијента - Припрема и одржава радна средства и инструменте - Стерише и дезинфикује средства и инструменте - Асистира код одређених терапијских или хируршких захвата - Аплицира лекове - Прати постоперативни ток - Чита ветеринарске рецепте - Издаје лекове, храну и адитиве - Складишти и дефектира лекове, храну и адитиве - Води евиденцију у ветеринарској амбуланти
Пријем узорака за трихинелоскопски преглед	- Преузима узорке - Израђује препарате - Уклања вишак материјала и остатке ткива - Обавља хигијенску обраду трихинелоскопских стакала - Припрема апарате и дигестивне течности код методе вештачке дигестије - Припрема, одржава, стерилише и дезинфикује средства и инструменте за узорковање
Узимање узорака за хематолошки, биохемијски, микробиолошки и копролошки преглед	- Узоркује млеко, крв, урин и фецес - Узоркује патолошки и непатолошки материјал - Узоркује намирнице животињског порекла - Манипулише са инфективним и неинфективним материјалом - Чува материјал под одређеним условима - Припрема, одржава, стерилише и дезинфикује радна средства и инструменте
Обављање послова здравствене заштите животиња на терену уз надзор ветеринара	- Вакцинише и обавља дехелиминтизацију животиња - Акушира - Пружа прву помоћ и аплицира лекове - Спроводи зоохигијенске и зоотехничке мере - Припрема, одржава, стерилише и дезинфикује радна средства и инструменте - Негује и развија пословне и стручне сарадње
Вођење и испуњавање ветеринарске документације	- Отвара болесничке листе, историје болести и уноси податке у електронску базу - Попуњава извештаје о обављеним активностима - Води амбулантни протокол - Води дневник теренских активности - Води евиденције о утрошеним лековима и материјалним средствима - Спецификује трошкове ветеринарских услуга
Предузимање мера сигурности у раду и заштите животне средине, у складу са прописима	- Употребљава заштитна средства и опрему у раду - Упознаје власника животиња са опасностима и употребом лекова и опреме - Сортира, пакује и уништава потенцијално опасан материјал на прописани начин - Уклања употребљени потрошни материјал на прописани начин - Обезбеђује спољашњу средину од контаминације инфективним материјалом - Обезбеђује употребљена Д.Д.Д. средства од додира са водом за пиће, намирницама, људима и животињама

8.2. Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за квалификацију ВЕТЕРИНАРСКИ ТЕХНИЧАР је оспособљавање лица за асистирање ветеринару при третману и здравственој заштити животиња на терену и у ветеринарској амбуланти.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивање запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу.

8.3. Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
организује сопствени рад у области ветеринарске медицине	• објасни принципе организације рада у јавним ветеринарским установама, ветеринарским амбулантама и производним организацијама из области сточарства • објасни значај примене норматива и прописа из подручја ветеринарске медицине • објасни основне принципе зоохигијенских мера у ветеринарским и сточарским организацијама • наведе основне особине и потребе и објасни анатомију и физиологију појединих врста домаћих животиња • наведе основне принципе гајења, исхране и репродукције домаћих животиња • објасни основна начела смештаја, неге и здравствене заштите домаћих животиња • разликује опрему и инструменте за рад у сточарској производњи и здравственој заштити животиња и објасни поступак припреме и одржавања инструмената • објасни основне принципе предузетништва • наведе стандарде добре ветеринарске и одгајивачке праксе	• обезбеди услове за преглед животиња и интервенције • припреми инструментаријум и изврши стерилизацију • припреми радно место у складу са задатком • ради у тиму	• савесно, одговорно и уредно обавља поверене послове • ефикасно организује време • испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима • испољи позитиван однос према значају спровођења стандарда, норматива и прописа у области ветеринарске медицине • испољи позитиван однос према значају хигијене, стерилисаности и функционално-техничке исправности инструмената и опреме која се користи у ветеринарској пракси • испољи љубазност, комуникативност, предузимљивост, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима.

асистира ветеринару при третману животиња у ветеринарској амбуланти	• објасни зоонозе • разликује болести папкара, копитара, месоједа и живине • објасни дијагностику обољења папкара, копитара, месоједа и живине • наведе поделу и врсте лекова у ветеринарској медицини • објасни основне особине лекова за поједине болести • објасни принципе дозирања, терапијска и токсична дејства лека • објасни значај правилног складиштења и чувања лекова, хране и адитива • наведе методе и услове складиштења лекова, хране и адитива • разликује врсте евиденција у апотеци • наведе основна зоохигијенска и хируршка начела • објасни основна начела асепсе и антисепсе • објасни основна правила поступања са животињом у току интервенције (прилаз, фиксирање) • објасни начела праћења постоперативног тока	• изврши пријем и смештај животиње • узима анамнестичке податке од власника животиње • фиксира животињу • испита тријас • изврши преоперативну припрему пацијента • спроведе захтеве ветеринара при терапијским или хируршким захватима • припреми и изврши апликацију лекова • прати постоперативно стање животиње • употреби радна средства и материјал у складу са упутствима произвођача • примени правила пословног комуницирања • изда лекове према рецепту, храну и адитиве у складу са захтевом • складишти и дефектира лекове, храну и адитиве • води евиденције у ветеринарској амбуланти
изврши пријем узорак за трихинелоскопски преглед	• објасни технике израде трихино препарата • објасни значај зоохигијене и третмана заразног материјала	• преузме, обележи и евидентира узорак • изради трихино препарате • уклони вишак материјала и остатка ткива • хигијенски обради трихинелоскопска стакла • припреми апарат и дигестивну течносту код методе вештачке дигестије
узима узорке за хематолошки, биохемијски, микробиолошки и копролошки преглед	• објасни биохемијске и микробиолошке особине узоркованог материјала	• узоркује млеко, крв, урин и фецес • узоркује патолошки и непатолошки материјали • узоркује намирнице животињског порекла • обележи узорке • складишти узорке на прописани начин • пакује узорке за транспорт
обавља послове здравствене заштите животиња на терену уз надзор	• наведе основна зоохигијенска и хируршка начела • објасни значај превентивних мера (дехелминтизација,	• изврши дехелминтизацију и вакцинацију • препозна полни жар и изврши припуст код животиња

ветеринара	- вакцинација) и поступке спровођења • објасни правила спровођења терапије (апликација лека) • објасни принципе репродукције животиња • објасни порођајни ток и наведе начине пружања помоћи породиљи • наведе зоохигијенске и зоотехничке мере и објасни начин спровођења појединачних мера • објасни симптоме и начин сузбијања заразних болести присутних на терену	• акушира • пружи прву помоћ животињама • изврши апликацију лека • спроведе зоохигијенске и зоотехничке мере • употреби радна средства и материјал у складу са упутствима произвођача	
води и испуњава ветеринарску документацију	• објасни значај вођења евиденција у ветеринарској медицини • разликује врсте евиденција у ветеринарској медицини • наведе врсте и објасни структуру трошкова за извршену услугу	• отвори болеснички лист и историју болести • сачини извештај о обављеним активностима • води амбулаторни протокол • води дневник теренских активности • води евиденције о утрошеним лековима и материјалним средствима • спецификује трошкове ветеринарских услуга	
предузима мере сигурности у раду и заштите животне средине, у складу са прописима	• објасни основна начела хигијенских и зоохигијенских прописа из ветеринарске медицине • објасни важност успостављања процедура уклањања медицинског отпада • објасни опасности од повређивања при неправилном третману животиње • објасни значај примене прописа из области безбедности и заштите здравља на раду • објасни значај примене прописа из области противпожарне заштите • објасни значај примене прописа из области заштите животне средине.	• употреби заштитна средства и опрему у раду • сортира, пакује и уништава потенцијално опасан и употребљен потрошни материјал на прописан начин • обезбеди спољашњу средину од контаминације инфективним материјалом • обезбеди употребљена Д.Д.Д. средства од додира са водом за пиће, намирницама, људима и животињама • уклони медицински отпад на прописан начин.	

Ове мултифункционалне способности ће бити резултат:

- флексибилне и на квалитет ученичких постигнућа усмерене школске организације;
- заједничког рада наставника и ученика у свим предметима и модулима;
- примене стратегија, метода и техника активног учења и усвајања знања и вештина у настави.

АНЕКС 2. ЗБИРКА ТЕОРИЈСКИХ ЗАДАТАКА

Драги ученици,

Пред вама је збирка задатака за завршно тестирање у оквиру матурског испита за образовни профил ветеринарски техничар. Збирка је намењена вежбању и припремању за полагање испита за проверу стручно - теоријских знања, и то из стручних предмета: **болести животиња**.

У збирци се налазе задаци који ће бити на тесту у потпуно истој или делимично измењеној форми.

Задаци у збирци распоређени су према областима, чији се исходи проверавају завршним тестом знања. У оквиру сваке области задаци су разврстани према облику задатка, а за сваки задатак је назначен максималан број бодова који доноси.

Тест који ћете решавати на матурском испиту садржи задатке свих нивоа сложености којима се испитује оствареност исхода образовања за образовни профил ветеринарски техничар. На тесту нема негативних бодова. Задаци носе различити број бодова у зависности од тога колико информација се тражи и колико треба да будете мисаоно ангажовани када одговарате. Важно је да пажљиво одговарате на задатке, јер сваки тачан одговор носи од 0,5 до 1 бода, а свака грешка аутоматски 0 бодова за задатак у целости. Збирка задатака не садржи решења.

Збирку задатака су израдили тимови наставника из школа у Републици Србији у којима се реализује матурски испит од школске 2013/2014. године за образовни профил ветеринарски техничар, у сарадњи са стручњацима Завода за унапређивање образовања и васпитања.

Желимо вам срећан и успешан рад!

Аутори

БОЛЕСТИ МЕСОЈЕДА

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

1. Узročник штенећака је: 1. herpesvirus 2. paramyxovirus 3. parvovirus	1
2. Код појаве хроничног ентеритиса измет је: 1. мрке боје 2. жуте боје 3. жуто-зелене боје	1
3. Запаљење крајника, серозни конјунктивитис, пролив, болан абдомен на палпацију, знаци су који се јављају код: 1. штенећака 2. запаљења крајника 3. заразног запаљења јетре	1
4. Код сувог плеуритиса изражени су следећи знаци: 1. убрзано, шумно дисање са наглашеним инспиријумом 2. болно-убрзано дисање, претежно абдоминалног типа 3. отежано - абдоминално дисање са продуженим ексиријумом	1
5. Узимање сувише топле или хладне и смрзнуте хране доводи до настанка: 1. примарног стоматитиса 2. секундарног стоматитиса 3. гангренозног стоматитиса	1
6. Неподесан смештај штенaди, хладне и влажне просторије са слабом вентилацијом, јака инвазија ларвама цревних паразита имају великог значаја у настанку: 1. тонзилитиса 2. пнеумоније 3. гастритиса	1
7. Echinococcus granulosus код паса је локализован у: 1. плућима 2. јетри 3. танком цреву	1

8.	Демодикоза се најчешће јавља код паса: 1. са кратком длаком 2. са дугом длаком 3. припадника свих раса	1
----	---	---

Допуните следеће реченице и табеле

9.	Вирус штенећака продире у организам преко _____.	1
10.	Код фамилије мачака парвовирус изазива _____.	1
11.	Дехелминтизација штенади старих 20-30 дана, дневно уклањање измета из штенара и редовна дезинфекција су профилактичке мере код _____.	1
12.	Гангренозно запаљење усне слузокоже зове се _____.	1
13.	Оток непчаних тонзила и ретрофарингеалних лимфних чворова запажа се код _____.	1
14.	Узрочник заразног ринотрахеитиса мачака припада групи _____.	1
15.	Милијарни екцем се најчешће јавља код _____.	1
16.	Узрочник инфективног хепатитиса паса је _____.	1
17.	Фоликуларно запаљење крајника карактерише се присуством _____.	1
18.	Демодикоза се јавља у _____ и _____ облику.	2
19.	Вакцинација младих паса од 2 до 4 месеца успешно се спроводи у профилакси _____ и _____.	2
20.	Отодектес шуга се манифестује _____ у _____.	2

21. У табели су наведени називи болести, називи узрочника и ток болести. Ваш задатак је да допуните табелу према датим елементима.

Назив болести	Узрочник	Ток болести
1.	Paramyxovirus	
2. Беснило		
3.	Otodectes cynotis	

3

22. У табели су наведени називи болести, називи узрочника, домаћини односно врсте животиња и место локализације узрочника. Ваш задатак је да допуните табелу према датим елементима.

Назив болести	Узрочник	Домаћин- врста животиња	Локализација
1. Токсокароза	Toxocara canis		
2. Ценуроза		овца	
3.	Echinococcus polymorphus		јетра, плућа
4.	Echinococcus granulosus	пас	

4

У следећим задацима сажето написати одговор

23. Стадијуми беснила код паса су:

1. _____
2. _____
3. _____

3

У следећим задацима уредите и повежите појмове према захтеву

24. Са леве стране су латински називи запаљења, а са десне органи. На цртици поред врсте органа уписати број одговарајућег латинског назива запаљења.

- | | | |
|----------------|-------|---------------|
| 1. tonsillitis | _____ | слузница носа |
| 2. pharyngitis | _____ | ухо |
| 3. rhinitis | _____ | крајника |
| 4. otitis | _____ | ждрело |

2

25.	На левој страни су врсте болести, а на десној опис симптома болести. На линију испред описа симптома уписати број одговарајуће болести.			2,5
1. заразни rinotracheitis мачака	_____	висока температура, дехидрација, зажарене и иктеричне слузокоже		
2. штенећак	_____	кијавица, носни и очни исцедак, појачана саливација, грозница		
3. беснило	_____	bronхопнеумонија, промене на кожи, грчеви и парализа		
4. лептоспироза	_____	парализа екстремитета, ждрела, језика и мишића за жвакање		
26.	На левој страни су узрочници болести, а на десној опис начина уношења болести у организам. На цртици поред начина уношења у организам уписати број одговарајуће болести.			2,5
1. Dypilidium caninum	_____	код младих паса, након ентеро-хепато-пулмоналне миграције, ларвице се насељавају и сазревају у танким цревима		
2. Larva migrans visceralis	_____	пси се инфицирају када, требећи се од бува, поједу оне које садрже ларвени облик		
3. Toxocara mystax	_____	деца, играјући се са псима, нечистим рукама унесу у уста јаја паразита		
4. Toxocara canis	_____	код мачака се узрочник насељава лактогено		
27.	Са леве стране су називи паразита и њихових ларвених облика, а са десне домаће животиње. На цртици поред назива животиње упишите бројеве који одговарају паразитима које се могу јавити код тих животиња. Један одговор може бити коришћен више пута.			3
1. Echinococcus granulosus	_____	пас		
2. Echinococcus polymorphus	_____	мачка		
3. Taenia multiceps	_____	овца		
4. Coenurus cerebralis				
5. Toxocara mystax				
6. Dypilidium caninum				
28.	Одредите редослед у патогенези код демодикозе и означите их бројевима од 1 до 4.			4
_____	запаљење епидермиса			
_____	стварање пуста			
_____	продирање гнојних бактерија			
_____	атрофија епитела длачних фоликула			

29. Са леве стране су стадијуми болести, а на десној називи болести. На цртици поред назива болести уписати број одговарајућег стадијума болести:

- | | | |
|------------------------|-------|--------------|
| 1. стадијум депресије | _____ | лептоспироза |
| 2. уремични стадијум | _____ | штенећак |
| 3. секундарни стадијум | _____ | беснило |
| 4. вирусни стадијум | | |

4

БОЛЕСТИ ЖИВИНЕ

У следећим задацима заокружити број испред траженог одговора

30. Узрочник атипичне живинске куге – Њукастл болести је: 1. picornavirus 2. paramyxovirus 1 3. rhabdovirus	1
31. Инфекција код хетеракидозе настаје уношењем: 1. прелазних домаћина 2. инфективних јаја 3. инфективних цисти	1
32. Код које болести се терапија не примењује: 1. њукастл болести 2. сингамозе живине 3. хистомонијазе живине	1
33. Главни извор инфекције код инфлуенце птица су: 1. глодари 2. свиње 3. птице селице	1
34. Узрочник сингамозе птица се налази у: 1. цревима 2. душнику 3. плућима	1
35. Heterakis gallinae је локализована у: 1. цревима 2. јетри 3. желуцу	1
36. Сингамоза птица је: 1. бактеријска болест 2. паразитска болест 3. вирусна болест	1

37.	Најизраженије промене код Гамборо болести пилића су на:	
	1. жлезданом делу желуца 2. bursi fabricii 3. мишићном делу желуца	1
38.	Ђурићи су поспани, глава је црне боје код:	
	1. хистомонијазе 2. сингамозе 3. хетеракидозе	1
39.	Клинички симптом интестиналне кокцидиозе живине је:	
	1. сакупљање у гомилице 2. водњикав пролив са примесама слузи и крви 3. појачана жеђ	1
40.	Профилакса кокцидиозе се спроводи:	
	1. давањем антибиотика 2. давањем кокцидиостатика 3. вакцинацијом 4. не спроводи се	1
41.	Код Марекове болести на очима је карактеристична промена:	
	1. депигментација ириса 2. конјунктивитис 3. депигментација рожњаче	1
42.	Која је профилакса код Гамборо болести:	
	1. профилактичко давање антибиотика 2. хиперимуни серум 3. вакцинација	1
43.	Salmonella gallinarum код живине изазива:	
	1. паратифус живине 2. тифус живине 3. богиње живине	1
44.	Терапија код салмонелозе живине спроводи се:	
	1. антибиотицима уског спектра 2. антибиотицима широког спектра 3. сулфо-препаратима	1

45.	Heterakis gallinae паразитира код: 1. гусака 2. ћурака 3. патака	1
46.	Прездравела живина није носилац вируса код: 1. богиња живине 2. гамборо болести 3. марекове болести	1
47.	Појава везикулозних промена на кожи и слузокожи карактеристична је за: 1. сингамозу живине 2. кокцидиозу живине 3. богиње живине	1
48.	Кљуцање сопствене клоаке је један од знакова: 1. марекове болести 2. сингамозе живине 3. гамборо болести	1
49.	Имунизација је профилактичка мера код: 1. сингамозе живине 2. гамборо болести 3. инфлуенце птица	1
50.	Отежано дисање и некоординисано кретање су последица патогеног деловања вируса код: 1. богиња живине 2. атипичне куге живине 3. сингамозе живине	1
51.	Мултипне неоплазије – субмилијарни тумори карактеристични су за: 1. марекову болест 2. гамборо болест 3. кокцидиозу живине	1

У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора

52.	Код којих животиња се најчешће јавља кокцидиоза: 1. оваца 2. живине 3. паса 4. кунића 5. свиња	2
53.	Салмонелоза код живине протиче у следећим токовима: 1. перакутном 2. акутном 3. субакутном 4. хроничном	2
54.	Облици богиња живине су: 1. слузокожни облик 2. нервни облик 3. кожни облик 4. мешани облик 5. мишићни облик	3

Допунити следеће реченице и табеле

55.	Вирус из фамилије херпес вируса код живине изазива _____ болест.	1
56.	Маркова болест се карактерише стварањем _____ у унутрашњим органима	1
57.	Салмонеле припадају групи _____ бактерија.	1
58.	О и Н antigene поседују _____.	1
59.	Кљуцање клоаке, кљуцање перја, кљуцање јаја, кљуцање главе, кљуцање прстију су облици _____.	1
60.	Вакцинација против Гамборо болести _____ обавезна.	1
61.	Ефикасна терапија инфлуенце птица _____.	1
62.	Извор инфекције за живину су дивље птице које не показују клиничке симптоме	1

	код _____.																					
63.	Држање затворене домаће живине у време сеобе птица је профилактичка мера код _____.	1																				
64.	Узрочник туберкулозе код птица је _____.	1																				
65.	Атипичну кугу перади узрокује, _____ који је патоген и за _____.	2																				
66.	Код очног облика Марекове болести најчешће су промене на _____ и _____.	2																				
67.	Форме гихта код живине су _____ и _____.	2																				
68.	У табели су наведени називи узрочника болести, домаћини односно врсте животиња,место локализације узрочника и карактеристични симптоми. Ваш задатак је да допуните табелу према датим елементима.																					
	<table><tr><th>Узрочник</th><th>Домаћин – врста животиње</th><th>Локализација узрочника</th><th>Карактеристични симптоми</th></tr><tr><td></td><td>кокош</td><td>дебело црево</td><td></td></tr><tr><td>Eimeria stiedae</td><td>кунићи и _____</td><td></td><td>icterus,надувеност у пределу стомака, анемија, мршављење</td></tr><tr><td></td><td>гуске</td><td></td><td>мршављење, отежано кретање, смањен апетит, општа слабост</td></tr><tr><td>Eimeria meleagrimitis</td><td></td><td>танко црево</td><td></td></tr></table>	Узрочник	Домаћин – врста животиње	Локализација узрочника	Карактеристични симптоми		кокош	дебело црево		Eimeria stiedae	кунићи и _____		icterus,надувеност у пределу стомака, анемија, мршављење		гуске		мршављење, отежано кретање, смањен апетит, општа слабост	Eimeria meleagrimitis		танко црево		4
Узрочник	Домаћин – врста животиње	Локализација узрочника	Карактеристични симптоми																			
	кокош	дебело црево																				
Eimeria stiedae	кунићи и _____		icterus,надувеност у пределу стомака, анемија, мршављење																			
	гуске		мршављење, отежано кретање, смањен апетит, општа слабост																			
Eimeria meleagrimitis		танко црево																				

69. У табели су наведени називи узročника болести, системска категорија којој припадају, домаћини- врста животиња и место локализације узročника. Ваш задатак је да допуните табелу према датим елементима.

Узročник	Системска категорија	Домаћин- врста животиња	Локалозација узročника
		фазани	душник
Eimeria tenella	protozoe		
		гуске патке	слузокожа и лумен црева
		ћурке	јетра, сесум
Eimeria meleagridis			сесум, rectum

5

У следећим задацима сажето написати одговор

70. Навести узročнике пастерелозе:

2

71. Најважније превентивне мере у живинарству су:

1. _____
2. _____
3. _____

3

У следећим задацима уредите и повежите појмове према захтеву

72. Обележити бројевима од 1 до 4 редослед радњи код дезинфекције живинарских објеката:

- ____ фумигација
____ прање водом и детерџентом
____ механичко чишћење
____ дезинфекција раствором масне соде

2

73.	Са леве стране су клинички симптоми, а са десне облици кокцидозе. На цртици поред облика кокцидозе упиши број који одговара клиничком симптому који је прати:		
	1. водњикав крвав пролив	_____	цревна кокцидиоза
	2. водњикав пролив са примесама слузи	_____	јетрена кокцидиоза
	3. жутица, губитак апетита, надувен стомак	_____	цекална кокцидиоза
	4. сакупљање у гомилице	_____	коксидиоза
74.	Са леве стране су узрочници болести, а са десне врсте болести које су патогене и за човека. На цртици поред врста болести уписати број који одговара узрочницима тих болести:		
	1. picornavirus	_____	салмонелоза
	2. salmonella	_____	слинавка и шап
	3. togavirus	_____	атипична куга перади
	4. paramyxovirus	_____	класична куга свиња
75.	Са леве стране су врсте болести, а са десне патолошке промене. На цртици поред патолошке промене уписати број одговарајуће врсте болести.		
	1. туберкулоза	_____	промене на нервима , очима и атрофија бурзе и тимуса
	2. пастерелоза	_____	чворови на цревима и жаришта на паренхиматозним органима
	3. марекова болест	_____	крвављења на слузокожи жлезданог дела желуца
	4. њукастл болест	_____	крварења на рачвању цекума

БОЛЕСТИ КОЊА

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

76. Код ждребећака у поодмаклом стадијуму може да настане запаљење: 1. осрчја 2. срчаног мишића 3. трбушне марамице	1
77. Узрочник ждребећака код здравих коња може се наћи на: 1. кожи 2. слузокожи ждрела 3. мокраћним органима	1
78. Код животиња оболелих од ждребећака на лимфним чворовима јављају се: 1. некротична жаришта 2. хеморагична запаљења 3. апсцеси	1
79. Од миоглобинемије обично оболе коњи који су се дуже време одмарали, а уз то узимали храну богату: 1. угљеним хидратима 2. мастима 3. протеинима	1
80. Ларвице <i>Strongylus vulgaris</i>-а мигрирају у: 1. мезентеријалне артерије 2. између листова мезентеријума 3. панкреас	1
81. Напајање хладном водом и узимање промрзле хране чести су узроци настанка: 1. запаљења ждрела 2. запаљења једњака 3. акутног проширења желуца	1
82. Псећи став код коња карактеристичан је за: 1. метеоризам црева 2. инвагинацију црева 3. проширења желуца	1

83.	Снажни колични напади који с времена на време престају карактеристични су код:	
	1. затвора малог колона 2. затвора великог колона 3. затвора ректума	1
84.	Параскаридоза се најчешће јавља код:	
	1. кобила за време гравидитета 2. ждребади 3. одраслих коња	1
85.	У дерматомикозе спада:	
	1. гастрофилоза 2. трихофитија 3. ценуроza 4. стронгилидоза	1
86.	Колични напади су слаби и појављују се у паузама, а ampula recti је испуњена чврстим екскрементима код:	
	1. затвора ректума 2. затвора слепог црева 3. затвора малог колона 4. затвора великог колона	1
87.	Морфолошке промене и клинички знаци су алергијске природе код:	
	1. стрептотрихозе 2. екцема 3. хиподермозе 4. филариозе	1
У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора		
88.	Код стронгилидозе коња одрасли паразити локализовани су у:	
	1. дуоденуму 2. цекуму 3. колону 4. ректуму	2

Допунити следеће реченице и табеле

89.	Узрочник ждребећака је _____.	1																
90.	Чест став за мокрење, често мокрење и ударање задњим ногама и савијање леђа су клинички симптоми _____.	1																
91.	Болност копита, хромост су најизразитији знаци _____.	1																
92.	Паренхимском, хијалином, воштаном и масном дегенерацијом групе мишића са поремећајем кретања и myoglobinurijom карактерише се _____.	1																
93.	Болест праћена честим, јаким количним боловима који се понављају указује на _____.	1																
94.	Опружено држање главе, оток у пределу ждрела и исцедак из носних отвора указују на постојање _____.	1																
95.	Стање када срце није способно да одржава минутни волумен у складу са метаболичким потребама указује на _____.	1																
96.	Услед појачаних ферментативних процеса и накупљања гасова у цревима настаје _____, а као последица илеуса настаје _____.	2																
97.	Узрочник параскаридозе _____ као одрасли паразит локализован је у _____, а ларвице мигрирају у _____ и _____.	2																
98.	У табели су наведени називи болести, узрочници болести и биолошка класификација. Допунити табелу према датим елементима.	3																
<table><tr><th colspan="2">Назив болести</th><th>Узрочник</th><th>Биолошка класификација</th></tr><tr><td>1.</td><td>Параскаридоза</td><td></td><td></td></tr><tr><td>2.</td><td>Бабезиоза коња</td><td></td><td></td></tr><tr><td>3.</td><td></td><td>Sarcoptes scabiei var. Equi</td><td></td></tr></table>			Назив болести		Узрочник	Биолошка класификација	1.	Параскаридоза			2.	Бабезиоза коња			3.		Sarcoptes scabiei var. Equi	
Назив болести			Узрочник	Биолошка класификација														
1.	Параскаридоза																	
2.	Бабезиоза коња																	
3.		Sarcoptes scabiei var. Equi																

99. Код ждребади инфекције стрептококама настају преко слузокожа _____ и _____ тракта и _____.

3

100. Наведени су називи болести, локализација промена и ток болести. Допунити табелу према датим елементима.

Назив болести	Локализација промена	Ток болести
1. Бруцелоза		
2. Лептоспироза		
3. _____ шуга	кичични и путични предео	
4. _____ шуга	испод гриве и око корена репа	

4

У следећим задацима сажето написати одговор

101. Као последица токсичног деловања паразита, код параскаридозе настају:

1. _____
2. _____
3. _____

3

У следећим задацима уредите и повежите појмове према захтеву

102. Са леве стране су латински називи, а са десне патолошки поремећаји. На линију испред патолошког поремећаја упиши број који одговара латинском називу.

- | | | |
|------------------|-------|------------------|
| 1. apatia | _____ | изопачен апетит |
| 2. dehidratia | _____ | безвољност |
| 3. alotriophagia | _____ | губитак апетита |
| 4. anorexia | _____ | губитак течности |

2

103.	Са леве стране су називи болести код коња, а са десне могући путеви продирања у организам. На линију испред могућих путева продирања у организам уписати број који одговара називу болести.		
	1. пастерелоза	_____ преко дигестивног тракта и преко оштећене коже	2
	2. лептоспироза	_____ алиментарним путем	
	3. ждребећак	_____ преко органа за дисање или преко оштећене коже	
	4. антракс	_____ преко дигестивног тракта, органа за дисање и гениталног апарата	
104.	Са леве стране су називи болести, а са десне карактеристични симптоми код коња. На линију испред симптома уписати број који одговара називу болести.		
	1. urocystitis	_____ укочено држање и отежано покретање	2
	2. pleuritis	_____ заузимање ненормалних ставова	
	3. празнична болест	_____ ударање задњим ногама и савијање леђа	
	4. метеоризам црева	_____ кочење мишића задњих екстрмитета	
105.	На левој страни су врсте болести код коња, а на десној описи симптома болести. На цртици поред симптома уписати број одговарајуће болести.		
	1. бруцелоза	_____ плеуропнеумонија	2,5
	2. ждребећак	_____ олигурија са хематуријом и протеинуријом, ikterus	
	3. лептоспироза	_____ оток субмандибуларних и ретрофарингеалних лимфних чворова	
	4. пастерелоза	_____ појава артритиса и бурситиса	
106.	На левој страни су врсте болести код коња, а на десној извори заразе. На линију испред извора заразе уписати број одговарајуће болести.		
	1. лептоспироза	_____ млеко, фецес	2,5
	2. пастерелоза	_____ исцедак из носа и отворених лимфних чворова	
	3. антракс	_____ исцедак из носа, фецес, инфицирана вода и храна	
	4. ждребећак	_____ мокраћа, контаминирани баре, каљуге и мочварни терени	

107.	Са леве стране су латински називи, а са десне патолошки поремећаји. На линију испред патолошког поремаћаја уписати број који одговара латинском називу.		
1.	poliuria	_____	отежано мокрење
2.	polakizuria	_____	неконтролисано мокрење
3.	incontinentia urine	_____	смањено излучивање мокраће
4.	anuria	_____	учестало мокрење
5.	stranguria	_____	повећано излучивање мокраће
6.	oliguria	_____	престанак лучења мокраће
108.	Са леве стране су називи паразита, а са десне места у којима њихове ларвице мигрирају. На линију испред назива органа уписати број одговарајућег паразита. Један паразит може да се појави на више места.		
1.	Parascaris equorum	_____	јетра
2.	Strongylus vulgaris	_____	плућа
3.	Strongilus equinus	_____	панкреас
4.	Strongylus edentatus	_____	мезентеријалне артерије
		_____	субперитонеално ткиво
109.	Одредите редослед појављивања појединих симптома код ждребећака уносећи на линије бројеве од 1 до 4.		
	_____ запаљење слузокоже ждрела		
	_____ оток лимфних чворова		
	_____ апсцеси лимфних чворова		
	_____ повишена температура		
110.	Са леве стране су врсте шуга, а са десне домаће животиње. На линију испред назива животиње уписати број одговарајуће врсте шуге. Једна врста шуге може да се јави код више животиња		
1.	Sarcoptes	_____	коњ
2.	Psoroptes	_____	говеда
3.	Horioptes	_____	свиње
		_____	овце

БОЛЕСТИ ПРЕЖИВАРА

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

111. Едем вимена се познаје по: 1. типично мекој конзистенцији 2. типично тестастој конзистенцији 3. типично тврдој конзистенцији	1
112. Услед тровања папратима код говеда настаје: 1. Haematuria vesicalis chronica bovis 2. Pyelonephritis bacterica bovis 3. Cystitis purulenta bovis	1
113. Запаљење млечне жлезде – mastitis јавља се најчешће код: 1. крмача 2. оваца 3. крава	1
114. Coenurus cerebralis је ларвени облик пантљичаре: 1. човека 2. говеда 3. живине 4. паса	1
115. Када се у једном минути излучи више од 1000 eritrocita настаје: 1. макроскопска хематурија 2. микроскопска хематурија 3. есенцијална хематурија 4. патолошка хематурија	1
116. Ексудат који не груша је карактеристичан за: 1. крупозну пнеумонију 2. интерстицијалну пнеумонију 3. бронхопнеумонију	1
117. Крв боје катрана која се не груша карактеристична је за: 1. бруцелозу 2. туберкулозу 3. антракс 4. салмонелозу	1

118.	У циљу имунопрофилактике примењују се атенуиране-поливалентне вакцине са 2-4 серотипа вируса код:	
	1. слинавке и шапа 2. аујецкијеве болести 3. болести плавог језика 4. богиња животиња	1
119.	Код појаве прионских болести говеда примењује се:	
	1. терапија антибиотцима 2. stamping out 3. вакцинација	1
120.	Bovina spongiformna encephalopatia манифестује се:	
	1. нервним поремећајима 2. урогениталног тракта 3. поремећајима дигестивног тракта	1
121.	Узročник bovine spongiformne encephalopatie уноси се:	
	1. аерогено 2. перкутано 3. интраутерино 4. алиментарно	1
122.	Када концентрација приона постане иста у слезини и мозгу почињу да се јављају:	
	1. клинички симптоми болести 2. патоанатомске промене болести 3. патогене промене	1
123.	Едем слузокоже, цијаноза усана и некротична сива маса на денталној плочи и језику запажају се код:	
	1. лептоспирозе 2. слинавка и шап 3. болест плавог језика	1

124.	Млеко туберкулозних говеда представља:	
	1. извор заразе 2. пут преношења заразе 3. клинички симптом болести	1
125.	Код бикова обољење протиче са некротичним жариштима, крвављењима и запаљењем тестиса код:	
	1. антракса 2. салмонелозе 3. бруцелозе	1
126.	Кожна проба на гробу, Гесеова проба, проба кретања су значајне за дијагностиковање:	
	1. reticuloperitonitis traumaticu 2. peritonitis 3. indigestio chronica 4. kolike	1
127.	Код говеда бруцеле се насељавају у:	
	1. материцу 2. јајне фоликуле 3. мамарни комплекс	1
128.	Код туберкулозе у старијем процесу настаје	
	1. коликвациона некроза 2. коагулациона некроза 3. казеозна некроза	1
129.	Акутна фасциолоза се јавља:	
	1. крајем пролећа и почетком лета 2. крајем лета и почетком јесени 3. крајем јесени и почетком зиме	1
130.	Ехинококоза преживара је обољење:	
	1. акутног тока 2. субакутног тока 3. хроничног тока	1

131.	Одрасла женка <i>Hypoderme bovis</i> полаже своја јаја на:	
	1. траву 2. длаку животиње 3. измету	1
132.	<i>Haemonchus contortus</i> паразитира у:	
	1. танком цреву 2. сиришту 3. дебелом цреву	1
133.	Ларвице <i>strongilida</i> образују се у:	
	1. спољашњој средини 2. прелазном домаћину 3. правом домаћину	1
134.	Грам позитиван штапић је:	
	1. <i>Brucella abortus bang</i> 2. <i>Bacillus anthracis</i> 3. <i>Salmonella typhimurium</i>	1
135.	Груба и неправилна мужа могу да буду узрок настанка:	
	1. бруцелозе 2. едема вимена 3. запаљења вимена	1
136.	Сличности између наведених болести: тетанус, ботулизам и антракс :	
	1. За све три наведене болести је заједничко да се узрочници размножавају у аеробним условима. 2. За све три наведене болести је карактеристично да бактерије које их проузрокују стварају споре типа клостридијум 3. За све три наведене болести је карактеристично да од њих најчешће обољевају говеда 4. За све три наведене болести је заједничко да спадају у убиквитарне бактерије распрострањене у природи 5. За све три наведене болести у циљу терапије дају се антибиотици	2

137.	Издвојити промену која је карактеристична за све наведене животињске врсте свиње, говеда, овце и месоједе оболеле од Аујецкијеве болести.	
	1. Код све четири наведене животињске врсте оболеле од Аујецкијеве болести се јавља изражен свраб 2. Код све четири наведене животињске врсте оболеле од Аујецкијеве болести се јавља meningitis 3. Код све четири наведене животињске врсте оболеле од Аујецкијеве болести се јавља nephritis 4. Код све четири наведене животињске врсте оболеле од Аујецкијеве болести се јавља gastritis	2
138.	Инфективни rinotracheitis говеда је:	
	1. акутно заразно запаљење изазвано herpes virusom који не може да изазове побачај, запаљење мозга и можданих овојница 2. акутно заразно запаљење изазвано herpes virusom који може да изазове и побачај, запаљење мозга и можданих овојница 3. акутно заразно запаљење изазвано herpes virusom који може да изазове дигестивне, респираторне и гениталне промене	2
У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора		
139.	Болести које не захтевају лечење су:	
	1. лаки облици катаралног стоматитиса 2. акутне индигестије 3. благи облик улцерозног стоматитиса 4. благи облик акутног фарингитиса 5. благи облик трауматског фарингитиса	2
140.	Брадикардија означава:	
	1. ослабљене срчане тонове 2. успорен рад срца 3. убрзан рад срца 4. појачан срчани рад 5. успорен пулс	2

141.	Током живота животиње није могуће дијагностиковати:	
	1. болест лудих крава 2. скрејпи 3. антракс 4. бруцелозу 5. лептоспирозу	2
142.	Болест плавог језика јавља се код:	
	1. коња 2. свиња 3. мачака 4. оваца 5. говеда	2
143.	Уколико у латентно подручје у односу на бабезиозу говеда, уведемо говеда из задовољавајућег подручја, десиће се следеће:	
	1. Латентно подручје ће постати епизоотско 2. Новопридошле животиње ће масовно оболети у првој пашној сезони 3. Латентно подручје ће постати угрожено 4. Латентно подручје ће постати задовољавајуће 5. И аутохтоне и новопридошле животиње ће масовно оболети у првој пашној сезони.	2
144.	Издвојте сличности између последица које могу да настану деловањем крпеља на животињске врсте:говече, овца, пас, кокошка.	
	1. Све наведене животињске врсте могу добити анемију 2. Све наведене животињске врсте могу добити спирохетозу 3. Све наведене животињске врсте могу добити лептоспирозу 4. Све наведене животињске врсте могу добити болест плавог језика 5. Све наведене животињске врсте могу добити бабезиозу 6. Свим животињским врстама може опати општа отпорност организма	2
145.	У стаду оваца је за кратко време угинуло 50% јединки од бабезиозе.Издвојити узроке овако великог процента смртности.	
	1. На пашњаку на коме се напасају овце је утврђено присуство крпеља Argas persicus 2. Стадо већином чине јагањци 3. Већина животиња је пре 3 недеље донета из небабезиозног подручја 4. Терапија није започета у првих 24 часа од појаве болести	2

146.	Заједнички симптоми зачепљења једњака, без обзира на његову локализацију су:	
	1. dispnoa 2. salivatio 3. anorexia 4. tussis 5. meteorismus 6. diarea 7. regurgitacija	3
147.	Које од наведених болести су зоонозе:	
	1. спинавка и шап 2. беснило 3. болест плавог језика 4. црвени ветар 5. аујецкијева болест 6. бели пролив телади 7. брадсот	3
148.	Код пуерпералне парезе крава запажа се:	
	1. незаинтересованост за своје теле 2. смењивање затвора и пролива 3. глава окренута назад уз лопатицу 4. одсуство реакција на околин 5. висока телесна температура и грчеви 6. заинтересованост за своје теле 7. епилептиформни напади	3

Допунити следеће реченице и табеле

149.	Код тихог типа беснила јавља се само _____ стадијум.	1
150.	Екстрактор по Тигесену се користи у терапији _____ у торакалном делу.	1
151.	Дигестивни облик, нервни облик и облик сличан пуерпералној парези представљају _____.	1
152.	На слузокожи изводних канала вимена локализовани су запаљиви процеси код _____.	1

153.	Поремећај у мотилитету преджелудца и поремаћаји у варењу хране значајни су за настанак _____.	1
154.	Функционални поремећаји у процесима варења без патоморфолошких промена означавају се као _____.	1
155.	Галактогени, лимфогени и хематогени пут доспевања узročника карактеристичан је за _____.	1
156.	Високо продуктивне млечне краве у првој недељи лактације често обољевају од _____.	1
157.	Округласте насlage сиво-жуте боје на кожи врата и леђа говеда су карактеристичне за _____.	1
158.	Бездлачна места величине динара прекривена белим наслагама или сјајним белим љуспицама срећу се код болести _____.	1
159.	Између меких делова папака локализовани су узročници болести _____ оваца.	1
160.	Посебно изграђеним воштаним омотачем отпорним према киселинама, који се боји црвено карактерише се _____.	1
161.	Такозвано "тигасто срце" код говеда је карактеристично за _____.	1
162.	Уремична кома настала као последица бактеријског обољења бубрега обично се јавља код _____.	1
163.	Инсуфлација ваздуха у виме се примењује у терапији _____.	1
164.	У патогенези асептичног запаљења папака значајну улогу има _____ који утиче као регулатор капиларног крвотока.	1
165.	Продирањем страног тела из мрежавца у осрчје настаје _____.	1
166.	Смањење количине телесне течности у организму је _____.	1

167.	Најкарактеристичнији знак заразног обољења папака је _____.	
168.	Узрок хроничних примарних индигестија су _____.	1
169.	Код ентеротоксемије јагњади најизраженије промене су на _____ тракту.	1
170.	Малигним бујањем леукоцитарног ткива у органима и појавом леукемичне крвне слике карактерише се _____.	1
171.	Леукоза говеда најчешће се јавља у старости од ____ до ____ година.	1
172.	Протеинске инфективне честице, где заразни протеин изазива дегенеративне промене у ЦНС – домаћина су _____.	1
173.	Узročник ентеротоксемије, Clostridium perfringens, налази се у _____ и у _____ преживара.	2
174.	Узročници гнојног запаљења бубрега код говеда су _____ и _____.	2
175.	Серолошки типови О, А, С, SAT 1, SAT 2, SAT 3, ASTA 1 карактеристични су за вирусе из групе _____ вируса који су узročници _____.	2
176.	Код слинавке и шапа вирус се излучује преко: 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____	2
177.	Код неоаскаридозе телади чији је узročник _____, телад се инфицирају _____.	2
178.	Код хроничне фасциолозе јетра је _____ и _____.	2
179.	Псороптес шуга најчешће се јавља код _____ и наноси велике економске штете услед _____.	2

180.	Код слинавке и шапа афте се појављују на _____ и _____.	2												
181.	Наведи редослед појављивања стадијума ценурозе оваца: 1. _____ 2. _____ 3. _____	3												
182.	У табели су наведени називи болести, њихови латински називи и узрочници који их изазивају. Ваш задатак је да попуните табелу према датим елементима. <table border="1" data-bbox="268 685 1316 1025"> <thead> <tr> <th>Назив болести</th> <th>Латински назив болести</th> <th>Узрочници</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1. Акутно запаљење бубрега</td> <td></td> <td>Streptokoke и</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>Nephritis purulenta</td> <td>Escherichia coli и</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td></td> <td>папрат</td> </tr> </tbody> </table>	Назив болести	Латински назив болести	Узрочници	1. Акутно запаљење бубрега		Streptokoke и	2.	Nephritis purulenta	Escherichia coli и	3.		папрат	3
Назив болести	Латински назив болести	Узрочници												
1. Акутно запаљење бубрега		Streptokoke и												
2.	Nephritis purulenta	Escherichia coli и												
3.		папрат												
183.	Накупљање гасова у преджелуцима се описује као _____, који према току може бити _____ и _____.	3												
184.	Прегледом узоркованог материјала у ветеринарском институту установљено је присуство следећих микроорганизама: Clostridium shauvoei, Sarcoptes scabiei, Erysipelothrix rhusiopathiae, Bacillus anthracis, Salmonela. Упиши бактерије које могу да по продирању кроз оштећену кожу проузрокују зоонозе код одређених животиња. 1. Може да проузрокује по продирању кроз оштећену кожу зоонозу код свиња, оваца, говеда _____ 2. Може да проузрокује по продирању кроз оштећену кожу зоонозу код свиња _____	3												

185. У табели су наведени називи болести, узрочници који их изазивају, извори зараза и путеви њиховог уношења у организам. Ваш задатак је да попуните табелу према датим елементима.

Назив болести	Узрочник	Извор заразе	Путеви уношења у организам
1.	Leptospira icterohaemorrhagiae		преко уста преко коже
2.		оболеле животиње, млеко, садржај из bronхија	аерогени
3. Антракс		млеко, месо, контаминирана храна	
4. Пастерелоза		болесне животиње, исцедак из носа, фецес	

4

186. У табели су наведени одрасли облици пантљичара, ларвени облик, прави домаћин, прелазни домаћин и локализација циста. Ваш задатак је да попуните табелу према датим елементима.

Одрасли облик пантљичаре	Ларвени облик	Прави домаћин	Прелазни домаћин	Локализација циста
1. Taenia solium		човек		
2.	Echinococcus polymorphus		овце, говеда, свиње	јетра и
3.	Cysticercus bovis			срце, језик, жвакаћа мускулатура
4. Taenia multiceps				мозак

6

У следећим задацима уредити и повезати појмове према захтеву

187.	Са леве стране су уписани патолошки поремећаји на плућима, а са десне латински називи. На линију испред латинског назива уписати одговарајући број патолошког поремећаја на плућима који му одговара.	
	1. срашћење оба листа плеуре _____ Bronchopneumonia 2. запаљење плућа услед страног тела _____ Emphysema pulmonum alveolare 3. катарално запаљење плућа _____ Gangrena pulmonum 4. прекомерно накупљање ваздуха у плућима _____ Pleuritis adhaesiva	2
188.	Поређати стадијуме запаљења плућа по редоследу настанка патолошких промена .	
	_____ стадијум црвене хепатизације _____ стадијум инфилтрације _____ стадијум лизе _____ стадијум сиве хепатизације	2
189.	Са леве стране су уписани патолошки појмови, а са десне латински називи. На линију испред патолошког појма упиши број који одговара латинском називу.	
	1. повраћање крви _____ sputum 2. искашљавање чисте крви _____ tussis 3. кашаљ _____ haematemesis 4. испљувак _____ haemoptie	2
190.	Одредити редослед појављивања симптома код бабезиозе говеда и означите их бројевима од 1 до 4.	
	_____ haemoglobinuria _____ анемија _____ повишена телесна температура _____ icterus	2
191.	Са леве стране су уписани узрочници бабезиозе, а са десне фамилије крпеља прелазних домаћина. На линију испред узрочника уписати број који одговара фамилији крпеља прелазних домаћина. Један крпељ може да буде домаћин за више узрочника	
	1. Babesia bovis _____ Boophilus calcaratus 2. Babesia divergens _____ Rhipicephalus bursa 3. Babesia bigemina _____ Ixodes ricinus	2,5

192.	Са леве стране су врсте болести, а са десне промене које их прате. На линију поред одговарајуће промене упиши број који одговара врсти болести.		
	1. болест плавог језика	_____	pruritus
	2. скрејпи	_____	едем усана и језика
	3. bovina spongioformna encephalopatia	_____	атаксија задњих ногу
193.	Са леве стране су врсте болести, а са десне врсте материјала који се шаље на преглед. На линију испред врсте материјала уписати број одговарајуће болести.		
	1. антракс	_____	подвезани желудац
	2. слинавка и шап	_____	паренхиматозни органи
	3. ждребећак	_____	крв – 24 сата стара
	4. лептоспироза	_____	брис са слузокоже ждрела
	5. пастерелоза	_____	крв – 20 сати пре угинућа
	6. бруцелоза	_____	садржај афти
194.	Са леве стране су наведени чиниоци неопходни за појаву бабезиозе, а са десне врсте подручја. На линију испред одговарајућег подручја уписати број који одговара наведеним чиниоцима:		
	1. Крпељи – преносиоци и животиње паразити	_____	угрожена подручја
	2. Крпељи - преносиоци, болесне или преболеле животиње и пријемљиве животиње	_____	епизоотска подручја
	3. Крпељи – преносиоци и пријемљиве животиње	_____	латентна подручја
195.	Са леве стране су уписане промене положаја црева, а с десне стране латински називи. На линију испред латинског назива уписати број одговарајуће промене положаја црева.		
	1. пресавијање разних делова црева	_____	flexio
	2. обртање великог колона	_____	incarceratio
	3. уклештеност у уским отворима	_____	rotatio
	4. усуканост око веза	_____	volvulus
	5. увлачење у сопствене делове црева	_____	strangulatio
	6. завезивање танког црева	_____	invaginatio

196.	Одредите редослед појављивања промена код појединих стадијума туберкулозе уносећи на линије бројеве од 1 до 3.	
	_____ разарање појединих органа	3
	_____ насељавање узрочника у лимфне чворове	
	_____ метастазе	
197.	Са леве стране је изглед испљувка, а са десне болести које га прате. На линију поред болести уписати број изгледа испљувка који га прати.	
	1. испљувак је оскудан _____ гангрене плућа	3
	2. испљувак је мукоидан _____ бронхијалне астме	
	3. испљувак је фетидан _____ акутног бронхитиса	
198.	Са леве стране су уписани латински називи запаљења, а са десне органи. На линију испред запаљења органа уписати број који одговара латинском називу запаљења:	
	1. GLOSSITIS _____ запаљење непца	3
	2. GINGIVITIS _____ запаљење усана	
	3. PALATITIS _____ запаљења десни	
	4. CHEILITIS _____ запаљење плућне марамице	
	5. PLEURITIS _____ запаљење желуца	
	6. GASTRITIS _____ запаљење језика	
199.	Са леве стране су уписани називи болести, а са десне профилактичке мере њиховог сузбијања. На линију испред профилактичке мере уписати број који јој одговара. Једна профилактичка мера може да се јави код више болести.	
	1. слинавка и шап _____ вакцинација	3
	2. туберкулоза _____	
	3. reticulopericarditis traumatica _____ stemping out	
	4. антракс _____	
	5. лептоспироза _____ економско искоришћавање	
	6. брадсот _____	

БОЛЕСТИ СВИЊА

У следећим задацима заокружите број испред траженог одговора

204. Која од наведених болести спада у зоонозе:	
1. аујецкијева болест 2. црвени ветар 3. класична куга свиња	1
205. Код антракса свиња локална инфекција се јавља у:	
1. ждрелу 2. усној дупљи 3. слузници носа	1
206. Када се свиње купају у каљугама и барама , инфекција преко коже настаје код:	
1. црвеног ветра 2. лептоспирозе 3. туберкулозе	1
207. Узрочник црвеног ветра:	
1. ствара споре и капсуле 2. не ствара споре и капсуле 3. ствара само споре	1
208. У профилакси код црвеног ветра спроводи се:	
1. дехелминтизација 2. вакцинација 3. stamping out	1
209. Узрочник класичне куге свиња припада групи:	
1. ДНК вируса 2. РНК вируса 3. пикорна вируса	1

210. Преко нестерилних инструмената може да се пренесе вирус:	
1. класичне куге свиња 2. беснила 3. слинавке и шапа	1
211. Умножавање вируса класичне куге свиња прво настаје у:	
1. крви 2. ткивним течностима 3. тонзилама	1
212. Код залучене прасади, и посебно код прасади из накупа често се јавља:	
1. црвени ветар 2. едемска болест свиња 3. класична куга свиња	1
213. Различити сојеви <i>Escherichiae coli</i> су узрочници:	
1. едемске болести свиња 2. класичне куге свиња 3. црвеног ветра	1
214. За едемску болест су карактеристични:	
1. нервни поремећаји, велика смртност и појава едема на телу 2. нервни поремећаји, ниска смртност и појава едема на телу 3. нервни поремећаји, велика смртност, изостаје појава едема на телу	1
215. Промена састава крви, где долази до смањења количине хемоглобина је:	
1. анемија 2. хидремија 3. полиурија	1
216. Смањење волумена крви је:	
1. oligocitemia 2. oligohromemia 3. oligemia	1

217. Смањење броја eritrocita је:	1
1. oligocitemia 2. oligemia 3. oligohromemia	
218. Смањење количине хемоглобина је:	1
1. oligemia 2. oligohromemia 3. oligocitemia	
219. Која врста шуге се јавља код свиња:	1
1. Psoroptes 2. Chorioptes 3. Otodectes 4. Sarcoptes 5. Cnemidocoptes	
220. Микотоксикозе свиња:	1
1. нису везане за храну, нису заразне ни контагиозне 2. везане су за храну, заразне су и контагиозне 3. везане су за храну, нису заразне ни контагиозне	
221. Микотоксикоза је:	1
1. алиментарна интоксикација 2. паразитско обољење коже 3. гљивично обољење коже	
222. Животиње које се налазе у инкубацији или животиње у фази прездрављења су извор заразе код:	1
1. црвеног ветра 2. класичне куге свиња 3. беснила	
223. Врло ситни кокоидни штапићи су:	1
1. Brucelle 2. Salmonelle 3. Pasteurelle	

224. Којој патогеној врсти припадају сви серолошки типови leptospira:	
1. Leptospira pomona 2. Leptospira mitis 3. Leptospira interrogans	1
225. Узрочници туберкулозе:	
1. не стварају споре ни капсуле 2. стварају споре 3. стварају споре и капсуле	1
226. Јаким сврабом и нервним поремећајима карактерише се:	
1. болест плавог језика 2. аујецкијева болест 3. слинавка и шап	1
227. Узрочник Аујецкијеве болести је:	
1. picornavirus 2. rhabdovirus 3. herpesvirus	1
228. Brucelle су:	
1. веома отпорни микроорганизми 2. слабо отпорни микроорганизми 3. отпорни микроорганизми	1
229. Укоченост мускулатуре, тетурање при ходу, парализа језика, епилептиформни напади и едеми код свиња су симптоми који се јављају код :	
1. трихинелозе 2. цистицеркозе свиња 3. аујецкијеве болести 4. класичне куге свиња	1
230. Стерилитет може изазвати:	
1. антракс 2. бруцелоза 3. туберкулоза	1

231. За вирус класичне куге свиња најпријемчивије су:	
1. свиње старости 9- 15 месеци 2. свиње старости преко 2 године 3. племените расе свиња	1
232. Узрочник црвеног ветра у сапрофитној форми локализован је на:	
1. кожи 2. ждрелу 3. тонзилама 4. слузокожи носа	1
233. Код свиња и живине туберкулоза се јавља на:	
1. плућима 2. костима 3. цревима	1
234. Ехинококусна циста садржи:	
1. један сколекс 2. неколико стотина хиљада сколекса 3. неколико десетина сколекса	1
235. Код бруцелозе инфицирани запат се:	
1. лечи 2. контролише 3. вакцинише 4. дехелминтише 5. све наведено је тачно	1
236. Период од уношења инфективних јаја па до полног сазревања паразита и почетка полагања јаја назива се:	
1. патентни период 2. препатентни период 3. постпатентни период	1

У следећим задацима заокружите бројеве испред тражених одговора

237.	Brucella abortus bang је патогена, и од ње највише обољевају:	
	1. срне 2. ветеринари 3. шумари 4. свиње	2
238.	Оштећењем центра за дисање смрт наступа код:	
	1. антракса 2. аујецкијеве болести 3. класичне куге свиња 4. црвеног ветра 5. беснила	2
239.	Заокружите све бактерије које могу да продру кроз оштећену кожу и изазову зоонозу.	
	1. Salmonella 2. Bacillus anthracis 3. Mycobacterium tuberculosis 4. Clostridium chauvoei 5. Sarcoptes scabiei 6. Erysipelothrix rhusiopathiae 7. Trichinella spiralis	2
240.	Глодари имају значајну улогу у ширењу:	
	1. шуге 2. трихинелозе 3. аујецкијеве болести 4. антракса 5. беснила	2
241.	Свиња се инфицира цистицеркусима када унесе у организам:	
	1. јаја пантљичара 2. фертилне цистицеркусе 3. зреле чланчиће пантљичаре 4. стерилне цисте 5. фертилно-стерилне цисте	2

242.	Извори заразе код Аујецкијеве болести су: 1. мокраћа 2. оболеле животиње 3. слина 4. фецес 5. побачени плодови 6. носни исцедак	3
243.	Клиничка слика аскаридозе свиња зависи од: 1. исхране 2. степена инфекције 3. услови гајења свиња 4. отпорности свиња 5. старости свиња 6. расе свиња 7. годишњег доба	3

Допуните следеће реченице и табеле

244.	Entero-hepato-pulmo-enteralna миграција ларви код свиња је карактеристика: _____	1
245.	Увећање тестиса, запаљење и крварење јављају се код _____.	1
246.	Узрочник настанка pleuro-pneumoniae свиња је _____	1
247.	Дифузно црвенило коже и тачкаста крварења на epikardu и endokardu указују на _____ свиња.	1
248.	Код црвеног ветра на кожи се налазе карактеристична _____ уздигнута места на кожи различите величине.	1
249.	Као последица недостатка гвожђа у млеку крмача настаје _____	1
250.	Контаминација сапрофитним плеснима и њиховим микотоксинима код свиња доводи до настанка _____	1

251.	Класична куга свиња се шири _____.	1
252.	Налазом издуженог мехура – бобице у мишићима бутова на кланици се дијагностикује _____ свиња.	1
253.	Код црвеног ветра токсин својим патогеним деловањем оштећује _____ крвних судова.	1
254.	Трихинеле доводе до дегенеративних промена _____ код свиња.	1
255.	Анемија прасади најчешће настаје током _____ месеци	1
256.	Ветеринарско- санитарни преглед, забрана исхране свиња непрокуваним кланичним отпаcima и дератизација су профилактичке мере које се спроводе код _____ свиња.	1
257.	Узрочник црвеног ветра је _____.	1
258.	У случају ензоотске рнеumonіае свиња кашаљ је најинтензивнији и најизраженији код _____.	1
259.	Код саркоптес шуге код свиња, главни клинички симптом је _____.	1
260.	Промене на дебелом цреву у виду дугмета које се називају _____ јављају се код _____.	2
261.	Sarcoptes шугарци живе у _____ где праве _____.	2
262.	Кашљање које настаје у нападима , суви и влажни ронхи, карактеристични су симптоми код _____ у _____ току.	2
263.	За Trichinellu spiralis свиње су _____ и _____ домаћин.	2
264.	Као последица миграције ларви Ascaris suum у плућима свиња долази до _____ и _____.	2

265.	Токсични ефекти код аскаридозе испољавају се на _____ и _____.	2																				
266.	Промене у дигестивном тракту свиња са појавом ulcusa могу се видети код _____ у _____ току.	2																				
267.	Код свиња узрочник туберкулозе се уноси _____ путем и у примарном стадијуму насељава _____ лимфне чворове.	2																				
268.	Код туберкулозе се животиње _____ искоришћавају и _____.	2																				
269.	Вирулентност појединих врста салмонела није једнака према свим животињским врстама. Поједине врсте салмонела показују јачу вирулентност према једној врсти, а друге према другој врсти животиња, док је за све врсте животиња патогена _____.	2																				
270.	Ларвице Ascaris suum испољавају патогено деловање на _____ и _____ а одрасли облици у _____.	3																				
271.	Код хроничног облика црвеног ветра долази до _____, _____ и _____ коже.	3																				
272.	У табели су наведени називи болести, извори зараза, начини инфекције и место локализације узрочника. Попунити табелу према датим елементима:																					
<table><tr><th>Назив болести</th><th>Извор заразе</th><th>Начин инфекције</th><th>Локализација</th></tr><tr><td>1. Туберкулоза</td><td>оболеле животиње, храна и вода</td><td></td><td></td></tr><tr><td>2.</td><td></td><td>алиментарна, преко повређене коже</td><td>бубрези</td></tr><tr><td>3.</td><td>омотачи плодова и _____</td><td>алиментарно, полним путем</td><td>полни органи</td></tr><tr><td>4. Црвени ветар</td><td>оболеле животиње и њихови екскрети</td><td>преко коже и _____</td><td></td></tr></table>			Назив болести	Извор заразе	Начин инфекције	Локализација	1. Туберкулоза	оболеле животиње, храна и вода			2.		алиментарна, преко повређене коже	бубрези	3.	омотачи плодова и _____	алиментарно, полним путем	полни органи	4. Црвени ветар	оболеле животиње и њихови екскрети	преко коже и _____	
Назив болести	Извор заразе	Начин инфекције	Локализација																			
1. Туберкулоза	оболеле животиње, храна и вода																					
2.		алиментарна, преко повређене коже	бубрези																			
3.	омотачи плодова и _____	алиментарно, полним путем	полни органи																			
4. Црвени ветар	оболеле животиње и њихови екскрети	преко коже и _____																				

273. У табели су наведени узрочници болести, прави и прелазни домаћини, локализација одраслих и ларвених облика. Попунити табелу према датим елементима:

Попунити празна места у табели:

Узрочник	Прави домаћин	Прелазни домаћин	Локализација од аслог облика	Локализација ларвеног облика
1. <i>Trichinella spiralis</i>	свиња			
2. <i>Ascaris suum</i>		нема		плућа и јетра
3. <i>Isospora suis</i>	свиња		црева	нема

3

У следећим задацима уредите и повежите појмове према захтеву

274. Са леве стране су стадијуми туберкулозе, а са десне врсте промена које их прате. На линију испред врсте промена уписати број одговарајућег туберкулозног стадијума:

1. примарни _____ разарање појединих органа
2. секундарни _____ насељавање узрочника у лимфне чворове
3. терцијерни _____ метастазе

1,5

275. Са леве стране су патолошке промене које настају код класичне куге свиња, а са десне стране су места на којима се јављају. На линију испред места јављања уписати број који му припада.

1. крварења _____ крвни судови
2. оштећења _____ дебела црева
3. инфаркти _____ паренхиматозни органи
4. бутони _____ слезина

2

276. Са леве стране су наведене врсте промена, а са десне болести. На линију испред болести уписати број који одговара промени која их прати:

1. пустуле _____ класична куга свиња
2. бутони _____ слинавка и шап
3. афте _____ беснило
4. промене на амоновим роговима _____ богиње

2

277.	Са леве стране је наведена локализација вируса, а са десне су врсте болести. На линију испред врсте болести уписати број одговарајуће локализације вируса:			
	1. вирус се концентрише у респираторним органима и ЦНС-у	_____	атипична куга живине	2
	2. вирус продире у крв и оштећује крвне судове	_____	аујецкијева болест	
	3. вирус путем нерава продире до ЦНС-а	_____	беснило	
	4. вирус се налази у слузокожи назофаринкса	_____	класична куга свиња	
278.	Са леве стране су називи болести код свиња, а са десне промене које их прате. На линију испред врсте промена уписати број који одговара врсти болести:			
	1. црвени ветар	_____	запаљење тестиса и семеника	2
	2. класична куга свиња	_____	појава жутице	
	3. бруцелоза	_____	промена тријаса на почетку болести	
	4. лептоспироза	_____	гнојни конјунктивитис	
279.	На линију испред описа симптома болести уписати број одговарајуће болести			
	1. класична куга свиња	_____	endocarditis, poliartitis, некроза коже	2,5
	2. салмонелоза	_____	некротична жаришта у материци, кожи и зглобовима	
	3. црвени ветар	_____	крварење по кожи, слузокоже су црвене, гнојни конјунктивитис	
	4. бруцелоза	_____	тамнољубичасте промене на кожи у пределу ушију, абдомена и задњег дела бута, промењен тријас	
280.	Са леве стране су наведене врсте промена, а са десне болести. На линију испред болести уписати број који одговара промени која их прати:			
	1. срчани мишић је промењен као куван	_____	слинавка и шап	2,5
	2. ендокардитис	_____	црвени ветар	
	3. тиграсто срце	_____	класична куга свиња	
	4. инфаркт	_____	антракс	
281.	Са леве стране су наведене профилактичке мере, а са десне врсте болести. На линију испред назива болести уписати број одговарајуће профилактичке мере:			
	1. вакцинација	_____	црвени ветар	2,5
	2. уништавање и економско искоришћавање животиња	_____	бруцелоза	
	3. дезинфекција и уклањање извора заразе	_____	туберкулоза	
	4. контролисање запата и уништавање сумњивих и оболелих животиња	_____	салмонелоза	

282.	Са леве стране су наведени клинички симптоми, а са десне врсте болести. На линију испред врсте болести уписати број одговарајућег симптома који ту болест прати: 1. хипотермија, нервне сметње _____ бруцелоза 2. некротична жаришта на кожи или зглобовима _____ беснило 3. парализа екстремитета, ждрела _____ анемија прасади 4. poliarthritis _____ црвени ветар	2,5
283.	Са леве стране су наведене домаће животиње, а са десне узрочници бруцелозе. На линију испред назива животиње уписати број који одговара узрочнику бруцелозе који код тих животиња изазива обољење: 1. овца _____ Brucella abortus bang 2. пас _____ Brucella suis 3. говеда _____ Brucella ovis 4. свиња _____ Brucella canis	2,5
284.	Са леве стране су наведени различити токови болести, а са десне називи болести. На линију испред назива болести уписати број одговарајућег тока болести: 1. перакутни ток _____ туберкулоза 2. акутни ток _____ антракс 3. хронични ток _____ лептоспироза 4. септикемични ток _____ црвени ветар	2,5
285.	Са леве стране су називи болести а са десне материјал који се узима за преглед. На линију испред назива материјала упишите број болести који одговара. 1. шуга животиња _____ узорак крви 2. трихинелоза свиња _____ узорак измета 3. аскаридоза живине _____ скарификат коже 4. бабезиоза паса _____ комад мишића од дијафрагме	2,5
286.	Са леве стране су наведени узрочници болести код свиња, а са десне систематске категорије паразита којима припадају. На линију испред систематске категорије паразита уписати бројеве који им одговарају. Једној систематској категорији може да припада више узрочника. 1. Isospora suis _____ 2. Cysticercus cellulosae _____ протозое 3. Eimeria deblickei _____ цестоде 4. Sarcoptes scabiei _____ нематоде 5. Trichinella spiralis _____ акарине 6. Ascaris suum _____	3

287.	Са леве стране су наведени називи болести, а са десне стране врсте вируса и бактерија којима припадају. На линију испред врсте вируса и бактерија написати бројеве којима припадају болести. 1. аујецкијева болест _____ кокоидни штапићи 2. туберкулоза _____ РНК вирус 3. бруцелоза _____ спиралне бактерије 4. лептоспироза _____ штапићасте бактерије 5. класична куга свиња _____ ДНК вирус 6. салмонелоза _____ ацидореизистентне бактерије	3
288.	Одредити редослед појављивања промена код патогенезе класичне куге свиња уносећи на линији поред промена бројеве од 1 до 5. _____ бутони на дебелом цреву _____ вирус продире у крв _____ петехијална крвављења _____ инфаркти на паренхиматозним органима _____ оштећење крвних судова	3
289.	Са леве стране су паразити-узрочници болести, а са десне начини инфекције свиња. На линију испред низа начина уношења узрочника у организам уписати ознаку узрочника болести. Уколико <u>не</u> припадају ни једној од наведених група уписати Х. Начини инфекције могу да буду за више узрочника. 1. Eimeria deblicski _____ Свиња поједе јаја паразита избачена изметом 2. Isospora suis _____ Свиња поједе метацеркарију са травом или водом 3. Ascaris suum _____ Свиња поједе ларвице из трулог меса 4. Fasciola hepatica _____ Свиња поједе ларву гундеља са акантелом _____ Свиња поједе мајског бумбара са акантелом _____ Прасе поједе oociste избачена изметом мајке	4
290.	Одредити редослед интензитета појављивања аскаридозе уносећи на линије поред старосне категорије бројеве од 1 до 4: _____ приплодне назимице _____ старије свиње _____ свиње узраста 2- 6 месеци _____ свиње старе од 2 -3 године	5

АНЕКС 3. РАДНИ ЗАДАЦИ ЗА МАТУРСКИ ПРАКТИЧНИ РАД

Листа радних задатака

СТРУЧНА КОМПЕТЕНЦИЈА		ШИФРА	НАЗИВ РАДНОГ ЗАДАТКА	БРОЈ ОБРАСЦА ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ
А	АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ ЖИВОТИЊА	BT-A1	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу говеда	1
		BT-A2	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу оваца	1
		BT-A3	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу свиња	1
		BT-A4	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу паса	1
		BT-A5	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу коња	1
		BT-A6	Асистирање ветеринару при клиничком прегледу мачака	1
Б	АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКИМ ЗАХВАТИМА И ВЕШТАЧКОМ ОСЕМЕЊАВАЊУ ЖИВОТИЊА	BT-B1	Асистирање ветеринару при хируршком захвату и вештачком осемењавању говеда	2
		BT-B2	Асистирање ветеринару при хируршком захвату оваца	3
		BT-B3	Асистирање ветеринару при хируршком захвату и вештачком осемењавању свиња	2
		BT-B4	Асистирање ветеринару при хируршком захвату паса	3
		BT-B5	Асистирање ветеринару при хируршком захвату код коња	3
		BT-B6	Асистирање ветеринару при хируршком захвату код мачака	3

Напомена: уз сваки задатак ученик пред саму реализацију добија прилог који се надаље у датом испитном року елиминише из употребе, тако да сви ученици добијају различите прилоге.

Листа комбинација

На матурском испиту ученик израђује два радна задатка у оквиру одговарајуће комбинације задатака, како је то наведено у следећој табели.

комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци	комбинација број	радни задаци
1	BT-A1 BT-B1	2	BT-A1 BT-B2	3	BT-A1 BT-B3
4	BT-A1 BT-B4	5	BT-A1 BT-B5	6	BT-A1 BT-B6
7	BT-A2 BT-B1	8	BT-A2 BT-B2	9	BT-A2 BT-B3
10	BT-A2 BT-B4	11	BT-A2 BT-B5	12	BT-A2 BT-B6
13	BT-A3 BT-B1	14	BT-A3 BT-B2	15	BT-A3 BT-B3
16	BT-A3 BT-B4	17	BT-A3 BT-B5	18	BT-A3 BT-B6
19	BT-A4 BT-B1	20	BT-A4 BT-B2	21	BT-A4 BT-B3
22	BT-A4 BT-B4	23	BT-A4 BT-B5	24	BT-A4 BT-B6
25	BT-A5 BT-B1	26	BT-A5 BT-B2	27	BT-A5 BT-B3
28	BT-A5 BT-B4	29	BT-A5 BT-B5	30	BT-A5 BT-B6
31	BT-A6 BT-B1	32	BT-A6 BT-B2	33	BT-A6 BT-B3
34	BT-A6 BT-B4	35	BT-A6 BT-B5	36	BT-A6 BT-B6

Поштовани ученици, ментори и оцењивачи,

Пред вама су радни задаци и обрасци за оцењивање који ће бити заступљени на матурском практичном раду за образовни профил **ветеринарски техничар**. Намене су за вежбање и припрему за полагање матурског практичног рада, као и оцењивачима за усвајање примењене методологије оцењивања.

Задаци су распоређени према компетенцијама које се проверавају на испиту и то задаци са ознаком А односе се на компетенцију *Асистирање ветеринару при клиничком прегледу животиња*, док задаци означени словом Б одговарају компетенцији *Асистирање ветеринару при хируршком захвату и вештачком осемењавању животиња*. У оквиру сваког задатка проверава се ученикова компетентност и у погледу планирања и организације рада, безбедности и заштите при раду и заштита животне средине итд.

Задатком је предвиђено да се ученик кроз игру улога «стави» у професионалну ситуацију док извршава послове ветеринарског техничара. Подршку за игру улога пружа члан комисије који у том случају игра улогу власника животиње, а након тога и ветеринара. У складу са тим у овом делу Приручника дат је пример сценарија са поделом улога и детаљно описаним током реализације, који се као оквир за разговор користи за сваки задатак и ван кога се комуникација између комисије и кандидата не сме одвијати.

Уз сваки радни задатак припремљено је више прилога (комбинација задатака се извлачи раније, док се конкретни прилози добијају на самом испиту). У складу са конкретном ситуацијом која је прилогом дефинисана за сваког ученика морају бити постављени одговарајући услови за реализацију задатка.

Сваки радни задатак доноси максимално 100 бодова. Ученик мора остварити **најмање 50 бодова на сваком задатку** како би положио испит. Обрасци за оцењивање садрже утврђене аспекте, индикаторе оцењивања као и одговарајуће мере процене дате кроз двостепену скалу. Оцењивачи током оцењивања вреднују сваки индикатор из обрасца за оцењивање пратећи извршење задатка.

Радни задаци који ће бити реализовани на матурском испиту омогућавају проверу оспособљености ученика за обављање конкретних послова за квалификацију за коју су се школовали, као и утврђивање спремности за укључивање у свет рада.

Желимо вам срећан и успешан рад!

Аутори

КОМПЕТЕНЦИЈА А

BT-A1: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ ГОВЕДА

На фарми млечних крава треба узети узорак и материјал за дијагностичко испитивање и спровести терапију по налогу ветеринара.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње.

По постављању дијагнозе ветеринара, спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1

ПРИЛОГ ВТ-А1-1

У склопу спровођења програма мера здравствене заштите животиња, због сумње на бруцелозу која је регистрована у близини, на фарми говеда је заказан преглед и узимање узорак за дијагностичка испитивања. Власник фарме је пре доласка ветеринара на фарму изјавио да је приметио да једна крава не једе нити пије воду, и да је млеко из једне четврти промењено.

ПРИЛОГ ВТ-А1-2

У склопу спровођења програма мера здравствене заштите животиња, због сумње на бруцелозу која је регистрована у близини, на фарми говеда је заказан преглед и узимање узорак за дијагностичка испитивања. Власник фарме је пре доласка ветеринара на фарму изјавио да је приметио да једна јуница по леђима има чвориће и да слабо напредује.

ПРИЛОГ ВТ-А1-3

На фарми крава код једне јунице контракције бурага су слабе и ретке. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, а по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А1-4

На фарми крава код неколико животиња су се појавиле промене на кожи. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, а по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А1-5

Код телета је запажена надутост абдомена и мршављење. Примени поступке који су неопходни за постављање дијагнозе, спроведи терапију и примени профилактичке мере по налогу ветеринара.

ПРИЛОГ ВТ-А1-6

У склопу спровођења програма мера здравствене заштите животиња, због сумње на бруцелозу која је регистрована у близини, на фарми говеда је заказан преглед и узимање узорак за дијагностичка испитивања. Власник фарме је пре доласка ветеринара на фарму приметио код једне краве да отежано дише, из уста јој се цеди пљувачка и трбух јој је велики.

ПРИЛОГ ВТ-А1-7

У склопу спровођења програма мера здравствене заштите животиња, због сумње на бруцелозу која је регистрована у близини, на фарми говеда је заказан преглед и узимање узорак за дијагностичка испитивања. Власник фарме је пре доласка ветеринара на фарму приметио код једне краве крв у мокраћи, опуштenu главу, бледе слузокоже.

ПРИЛОГ ВТ-А1-8

На фарми крава код две краве власник је приметио краву мокраћу, бледе видљиве слузокоже, смањен апетит. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А1-9

На фарми крава код једне животиње власник је приметио на рубу папка зацрвљеност и тачкаста крварења на табанском делу папка.. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А1-10

На фарми крава код једне краве власник је приметио да је млеко жуто и криво, смањена је количина лучења млека и промене на усној слузокожи. Примени поступке који су неопходни за постављање дијагнозе, спроведи терапију и примени профилактичке мере по налогу ветеринара.

BT-A2: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ ОВАЦА

На фарми оваца треба узети узорак и материјал за дијагностичко испитивање и спровести терапију по налогу ветеринара.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње.

По постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1

ПРИЛОГ ВТ-А2-1

Власник је пријавио ветеринару да је примето да једна овца кашље, и има појачан исцедак из носа.

ПРИЛОГ ВТ-А2-2

На фарми оваца једна животиња има изражен кашаљ, повремено у нападима, и са симптомима сипљивости.

ПРИЛОГ ВТ-А2-3

На фарми оваца код једне животиње изражен је кашаљ и оскудан носни исцедак.

ПРИЛОГ ВТ-А2-4

Власник је приметио код једне овце укочено држање тела и смањен апетит. Упорно кашље, где је кашаљ повремено у нападима, уз изражене влажне и суве ронхи.

ПРИЛОГ ВТ-А2-5

На фарми оваца код једне животиње изражен је кашаљ, и из носа излази слузави исцедак.

ВТ-А3: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ СВИЊА

На фарми свиња треба узети узорак и материјал за дијагностичко испитивање и спровести терапију по налогу ветеринара.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње.

По постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1

ПРИЛОГ ВТ-А3-1

На фарми свиња неколико назимади одбија храну и куња. Код неколико се јављају црвенкасте пеге.

ПРИЛОГ ВТ-А3-2

На фарми свиња код неколико назимади је промењено опште стање организма, смањен је апетит, изражен је свраб и красте.

ПРИЛОГ ВТ-А3-3

На фарми свиња код неколико назимади примећен је поремећај општег стања организма и промене на полним органима.

ПРИЛОГ ВТ-А3-4

На фарми свиња код одлучених прасића појавио се пролив и поремећај општег стања организма.

ПРИЛОГ ВТ-А3-5

Код новорођених прасића на фарми свиња појавио се пролив, прасићи не сисају и куњају.

BT-A4: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ ПАСА

У амбуланту за мале животиње доведен је пас коме треба узети узорак и материјал за дијагностичко испитивање и спровести терапију по налогу ветеринара

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње.

По постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1

ПРИЛОГ ВТ-А4-1

У амбуланту за мале животиње доведен је пас који има промене на кожи.

ПРИЛОГ ВТ-А4-2

У амбуланту за мале животиње доведен је пас који има промене на кожи и са сврабом у пределу очију и лица. Кожа је дебља, наборана, бакарне боје. Свраб је слабо изражен.

ПРИЛОГ ВТ-А4-3

У амбуланту за мале животиње доведено је штене са високом температуром, повремено има нападе кашља и знакове гушења.

ПРИЛОГ ВТ-А4-4

У амбуланту за мале животиње доведено је мршаво штене са обешеним и млитавим трбухом већих размера, са изразито белим слузницама.

ПРИЛОГ ВТ-А4-5

У амбуланту за мале животиње доведен је пас који има промене на кожи и изражени свраб.

BT-A5: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ КОЊА

У штали треба узети код коња узорак и материјал за дијагностичко испитивање и спровести терапију по налогу ветеринара

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње.

По постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1

ПРИЛОГ ВТ-А5-1

У штали један коњ има изражен кашаљ, повремено у нападима, са израженим влажним и сувим ронхима и симптомима сипљивости. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А5-2

У штали код једног коња изражен је кашаљ, ронхи, и из носа излази слузави исцедак. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А5-3

У штали код једног ждребета изражено је мршављење и надутост у пределу трбуха. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А5-4

У штали један коњ је оболео, има количне нападе неколико дана. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А5-5

У штали код једног коња појавиле су се промене на кожи и свраб. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

BT-A6: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ МАЧАКА

У амбуланту за мале животиње доведена је мачка којој треба узети узорак и материјал за дијагностичко испитивање и спровести терапију по налогу ветеринара

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње

По постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1.

ПРИЛОГ ВТ-А6 -1

У амбуланту за мале животиње доведена је мачка која има повишену телесну температуру, повраћа, има пролив и заноси задњи део тела. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А6-2

У амбуланту за мале животиње доведена је мачка која отежано дише и цеди јој се исцедак из носа. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А6-3

У амбуланту за мале животиње доведена је мачка са високом температуром, сузењем и носним исцетком. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А6-4

У амбуланту за мале животиње доведена је мачка са променама око корена репа и на ногама. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

ПРИЛОГ ВТ-А6-5

У амбуланту за мале животиње доведена је мачка која има промене на кожи око њушке, очију и ушију у виду црвених чворића са папулама и везикулама. Изражен је свраб. Узети податке од власника и извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње, и по постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

КОМПЕТЕНЦИЈА Б

ВТ-Б1: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКОМ ЗАХВАТУ И ВЕШТАЧКОМ ОСЕМЕЊАВАЊУ КОД ГОВЕДА

На фарми крава треба обавити вештачко осемењавање крава и хируршки захват. Фиксирање животиње обавиће помоћници.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за вештачко осемењавање и хируршки захват.

По завршеном хируршком захвату спровести терапију по налогу ветеринара.

По обављеном задатку припремити инструменте за следећи хируршки захват.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац број 2

ПРИЛОГ ВТ-Б1 – 1

Ветеринару је приликом одласка на фарму крава да обави вештачко осемењавање јунице, власник пријавио да је код једног бика приметио да је један тестис увећан.

ПРИЛОГ ВТ-Б1 – 2

Власник је позвао ветеринара да на његовој фарми код јунади, ради тога животиња, уради кастрацију, али је у међувремену приметио да је једна јуница у еструсу, па би могло и осемењавање да се обави што је и прихваћено.

ПРИЛОГ ВТ-Б1 – 3

На фарми крава, треба извршити осемењавање једне јунице и хируршки захват на полним органима код јунади - кастрацију из економских разлога.

ПРИЛОГ ВТ-Б1 – 4

На фарми крава због патолошких промена на јајницима код једне краве, ветеринар је одлучио да се уради оваријектомија, као и осемењавање јунице која је у еструсу.

ПРИЛОГ ВТ-Б1 – 5

Власник је позвао ветеринара, једна крава треба да му се отели. Приликом прегледа је констатовано да мора да се уради царски рез и да се осемени јуница која је у еструсу.

BT-B2: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКОМ ЗАХВАТУ КОД ОВАЦА

На фарми оваца потребно је обавити хируршки захват. Фиксирање ће обавити помоћници.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за хируршки захват.

По обављеном хируршком захвату спровести терапију по налогу ветеринара.

По обављеном задатку припремити инструменте за наредни хируршки захват.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац број 3

ПРИЛОГ ВТ-Б2 – 1

Власник је пријавио ветеринару да је код једног јагњета приметио целом дужином задњег екстремитета распрострањен оток.

ПРИЛОГ ВТ-Б2 – 2

Власник је пријавио ветеринару да је код једне овце приметио у пределу трбуха оток, па је због сумње на присуство страног тела одлучио да се уради лапаротомија код овце.

ПРИЛОГ ВТ-Б2 – 3

Приликом редовног прегледа на фарми код једне овце ветеринар је приметио да постоји апсцес у пределу абдомена и да је индикована хируршка интервенција.

ПРИЛОГ ВТ-Б2 – 4

Ветеринар је приликом прегледа констатовао да код једне овце постоје патолошке промене на јајницима и да је неопходно да се уради оваријектомија.

ПРИЛОГ ВТ-Б2 – 5

Власник је позвао ветеринара, пошто је овца требала да му се ојагњи пре два дана, али само се напиње, а до порођаја не долази. Прегледом је утврђено да је неопходно што пре урадити царски рез и порођај привести крају.

ВТ-Б3 АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКОМ ЗАХВАТУ И ВЕШТАЧКОМ ОСЕМЕЊАВАЊУ КОД СВИЊА

На фарми свиња треба обавити вештачко осемењавање крмача и хируршки захват. Фиксирање ће обавити помоћници.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за вештачко осемењавање и хируршки захват.

По завршеном хируршком захвату спровести терапију по налогу ветеринара.

По обављеном задатку припремити инструменте за следећи хируршки захват.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац број 2

ПРИЛОГ ВТ-Б3 – 1

Приликом одласка на фарму свиња да обави вештачко осемењавање крмаче, ветеринар је од власника сазнао да је код једног нераста приметио да је један тестис увећан. Ветеринар је прихватио да обави и хируршки захват.

ПРИЛОГ ВТ-Б3 – 2

Власник је позвао ветеринара да на његовој фарми код прасади, ради тога животиња уради кастрацију. У међувремену је приметио да је једна крмача у еструсу, па би могло и осемењавање да се обави, што је и прихваћено.

ПРИЛОГ ВТ-Б3 – 3

Власник је позвао ветеринара, јер једна крмача треба да се опраси. Приликом прегледа је констатовано да мора да се уради царски рез, а и да се осемени једна назимица која је у еструсу.

ПРИЛОГ ВТ-Б3 – 4

Приликом редовног прегледа на фарми свиња, ветеринар је предложио власнику да због патолошких промена на јајницима, уради оваријектомију код крмаче, а другу, која је у еструсу, осемени.

ПРИЛОГ ВТ-Б3 – 5

На фарми свиња, код једног нераста треба извршити хируршки захват на полним органима - кастрацију, због постојања аномалија и осемемити назимицу у еструсу.

ВТ-Б4 АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКОМ ЗАХВАТУ КОД ПАСА

У амбуланту за мале животиње потребно је обавити хируршки захват.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за хируршки захват.

По обављеном хируршком захвату спровести терапију по налогу ветеринара.

По обављеном задатку припремити инструменте за наредни хируршки захват.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију.

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац број 3

ПРИЛОГ ВТ-Б4 – 1

Власник је у амбуланту довео кују која има оток величине јабуке у пределу трбуха. Ветеринар је обавио преглед и дијагностиковао руометру због чега је одлучио да се уради хистеректомија.

ПРИЛОГ ВТ-Б4 – 2

Приликом прегледа кује, ветеринар је констатовао да мора да се уради царски рез како би се порођај што пре завршио.

ПРИЛОГ ВТ-Б4 – 3

Власник је довео кују код ветеринара, који је прегледом констатовао постојање патолошких промена на јајницима и предложио да се уради оваријектомија.

ПРИЛОГ ВТ-Б4 – 4

У амбуланту за мале животиње доведено је цело легло штенеди на вакцинацију. Код једног штенета је установљена пупчана кила, код које је индикована операција.

ПРИЛОГ ВТ-Б4 – 5

Власник је довео ловачког пса у ветеринарску амбуланту, зато што има оток на предњој нози.

BT-B5 АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКОМ ЗАХВАТУ КОЊА

У ветеринарској амбуланти потребно је обавити хируршки захват код коња. Фиксирање ће обавити помоћници.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за хируршки захват.

По обављеном задатку припремити инструменте за наредни хируршки захват.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац број 3

ПРИЛОГ ВТ-Б5 – 1

Власник је пријавио ветеринару да је код једног ждребета приметио на предњем екстремитету распрострањен оток.

ПРИЛОГ ВТ-Б5 – 2

Власник је позвао ветеринара да прегледа коња који има оток на врату. Ветеринар је дијагностиковао апсцес за који је индикована хируршка интервенција.

ПРИЛОГ ВТ-Б5 – 3

Ветеринар је при прегледу коња констатовао оштро зубало и да је потребно извршити корекцију.

ПРИЛОГ ВТ-Б5 – 4

Код тркачког коња у току тренинга дошло је до руптуре мишића на задњем екстремитету.

ПРИЛОГ ВТ-Б5 – 5

Ветеринар је прегледао коња који има рану на нози и констатовао да се ради о инфективном бурзитису за који је индикована хируршка обрада.

ВТ-Б6 АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ ХИРУРШКОМ ЗАХВАТУ КОД МАЧАКА

У амбуланту за мале животиње потребно је обавити хируршки захват.

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за хируршки захват.

По обављеном хируршком захвату спровести терапију по налогу ветеринара.

По обављеном задатку припремити инструменте за наредни хируршки захват.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

По истеку максималног времена задатак се прекида и бодује се оно што је до тада урађено.

За оцењивање користити образац број 3

ПРИЛОГ ВТ-Б6 – 1

Власник је у амбуланту довео мачку која има у пределу трбуха оток величине јабуке. Ветеринар је обавио преглед и дијагностиковао руоmetru због чега је одлучио да се уради хистеректомија.

ПРИЛОГ ВТ-Б6 – 2

Приликом прегледа мачке, ветеринар је констатовао да мора да се уради царски рез како би се порођај што пре завршио.

ПРИЛОГ ВТ-Б6 – 3

Власник је довео мачку код ветеринара, који је прегледом консатовао постојање патолошких промена на јајницима и предложио да се уради оваријектомија.

ПРИЛОГ ВТ-Б6 – 4

У амбуланту за мале животиње доведено је цело легло мачића на вакцинацију. Код једног мачета је установљена пупчана кила код које је индикована операција.

ПРИЛОГ ВТ-Б6 – 5

У амбуланту за мале животиње, власник је довео мачора који има оток на предњој нози.

ПРИМЕР ЗАДАТКА СА СЦЕНАРИОМ ЗА ИГРУ УЛОГА И ПРИКАЗОМ ТОКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Опис задатка

ВТ-А1: АСИСТИРАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ ГОВЕДА

На фарми млечних крава треба узети крв за дијагностичка испитивања и спровести терапију по налогу ветеринара

Узети податке од власника.

Извршити одговарајуће припреме за клинички преглед животиње

По постављању дијагнозе ветеринара спровести терапију и превентивне мере по налогу.

Попуните одговарајуће обрасце-евиденцију

Водити рачуна о заштитним и хигијенским мерама на раду.

Максимално време за израду задатка је 45 минута.

За оцењивање користити образац за оцењивање број 1

Време се мери од тренутка када комисија да налог за почетак извршења задатка.

Прилог

ПРИЛОГ ВТ-А1-1

У склопу спровођења програма мера здравствене заштите животиња, због сумње на туберкулозу која регистрована у близини, на фарми говеда је заказан преглед и узимање узорака за дијагностичка испитивања. Власник фарме је пре доласка ветеринара на фарму изјавио да је приметио да једна крава не једе нити пије воду, и да је виме са чворићима и задебљало.

СЦЕНАРИО ЗА ИГРУ УЛОГА И ТОК СПРОВОЂЕЊА ЗАДАТКА

Ученик током реализација задатка игра улогу ветеринарског техничара.

Наставник (један од чланова испитне комисије) наизменично игра улогу власника животиња и ветеринара.

Ученици који не полажу испит у том тренутку (по потреби) играју улогу помоћних радника.

Председник испитне комисије објављује почетак реализације задатка

I Ветеринарски техничар узима анамнезу постављањем низа питања власнику животиња, у складу са описом симптома болести. Основна питања могу гласити:

1. Који симптоми болести су уочени и код колико крива?
2. Када су се први симптоми појавили?
3. Да ли је и раније било сличних појава?

II Након узете анамнезе, ветеринарски техничар извештава ветеринара, који му налаже да припреми одговарајуће инструменте и опрему за клинички преглед. Ученик облачи заштитну одећу и чизме, припрема радно место, опрему и одговарајуће инструменте – поставља сто (испред улаза у шталу) и на њему одговарајуће инструменте, прибор и евиденциони протокол за уписивање потребних података о прегледаним животињама и узетим узорцима, оловке.

III У складу са предвиђеним обимом посла, ветеринарски техничар тражи од власника да обезбеди одговарајући број људи који ће помоћи приликом хватања и фиксирања криве и свима објашњава поступак – дели задужења.

IV Ветеринарски техничар организује довођење криве са симптомима болести, региструје тријас, узима одговарајуће узорке млека, потом ветеринару износи своја запажања. Док ветеринар прегледа криву ветеринарски техничар асистира – придржава криву или додаје инструменте у складу са захтевима ветеринара.

V Ветеринарски техничар има задатак да безбедно спроведе процедуру узимања узорака и пратеће поступке.

VI У складу са резултатима клиничког прегледа, а по налогу ветеринара, ветеринарски техничар има задатак да спреми и апликује одговарајуће лекове¹.

VII Ветеринар, ветеринарском техничару даје задатак да припреми одговарајућу дезо-баријеру на улазу у фарму са одговарајућим димензијама и дезинфицијенсима.

VIII По завршетку радног задатка ветеринарски техничар је дужан да пажљиво поспреми радно место.

IX Ветеринарски техничар је у обавези да о свему што је урадио води одговарајућу евиденцију.

У тренутку предаје евиденционе листе председник комисије гласно констатује да је задатак завршен.

За реализацију задатка је предвиђено 45 минута. Уколико ученик не изврши задатак у предвиђеном времену, комисија прекида извршење задатка и вреднује оне индикаторе у чек листи који су дотада извршени. Исти се принцип оцењивања примењује уколико ученик током извођења одустане.

¹ Пре почетка реализације задатка комисија одређује врсту лека, дозу и начин апликације. Уместо наведених лекова апликоваће се физиолошки раствор или антихелминтик.

ОБРАСЦИ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНИХ ЗАДАТАКА НА МАТУРСКОМ ИСПИТУ

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА - 1

Шифра радног задатка - прилог	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	Ветеринарски техничар
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:									Укупно бодова
Елементи	1	2	3	4	5	6	7	8	
Бодови									

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

КОМЕНТАР:

За сваки индикатор заокружити одговарајући број бодова.

1. ПРИПРЕМА ЗА РАД

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припрема радно место	3	0
Бира и припрема инструменте и прибор	4	0
Проверава функционисање инструмената и уређаја	3	0

2. ПРИЈЕМ ЖИВОТИЊЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Узима анамнезу	4	0
Подноси извештај ветеринару о узетим анамнестичким подацима	2	0
Организује особље за хватање и фиксирање животиње, припрема животиње за клинички преглед и терапију	4	0

3. ПОМАГАЊЕ ВЕТЕРИНАРУ ПРИ КЛИНИЧКОМ ПРЕГЛЕДУ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 20)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Примењује неопходне инструменте и методе за клинички преглед животиње	10	0
Извештава ветеринара о прикупљеним налазима	5	0
Извршава налоге ветеринара (спретно и брзо)	5	0

4. УЗИМАЊЕ УЗОРАКА И МАТЕРИЈАЛА ЗА ЛАБОРАТОРИЈСКИ ПРЕГЛЕД

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 5)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Узима и обележава узорак	3	0
Припрема узорак за преглед	1	0
Пакује узорак за слање	1	0

5. СПРОВОЂЕЊЕ ТЕРАПИЈЕ ПО НАЛОГУ ВЕТЕРИНАРА

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 20)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Анализира налог ветеринара и идентификује потребне лекове и инструменте	8	0
Припрема лекове и место за апликацију	8	0
Апликује лек	4	0

6. СПРОВОЂЕЊЕ ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА ПО НАЛОГУ ВЕТЕРИНАРА

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 15)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Бира и идентификује средства и инструменте по налогу ветеринара	3	0
Одређује одговарајућу количину дезинфекционог средства / антихелминтика	5	0
Одређује одговарајућу количину воде / антихелминтика	5	0
Припрема место постављања баријере / апликације антихелминтика	2	0

7. ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ НА РАДУ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Користи заштитну одећу и обућу	3	0
Сређује радно место по завршеном прегледу	4	0
Примењује мере за одлагање отпада	3	0

8. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Одабира одговарајуће обрасце	2	0
Попуњава обрасце	4	0
Попуњава дневну листу активности и утрошак лекова/материјала	4	0

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА - 2

Шифра радног задатка - прилог	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	Ветеринарски техничар
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:						Укупно бодова
Елементи	1	2	3	4	5	
Бодови						

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

КОМЕНТАР:

За сваки индикатор заокружити одговарајући број бодова.

1. ПРИПРЕМА ЗА РАД

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припрема радно место	3	0
Бира и припрема инструменте и прибор	4	0
Проверава функционисање инструмената и уређаја	3	0

2. ПРИПРЕМА ЗА ХИРУРШКИ ЗАХВАТ, АКУШИРАЊЕ – ВЕШТАЧКО ОСЕМЕЊАВАЊЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 35)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припрема место за хируршки захват/вештачко осемењавање	10	0
Припрема материјал за хируршки захват/ вештачко осемењавање	10	0
Припрема семе за вештачко осемењавање	15	0

3. ОДРЖАВАЊЕ ИНСТРУМЕНАТА И СРЕДСТАВА ЗА РАД

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 35)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Чисти и пере коришћене инструменте, прибор и друга средства после извршене интервенције	15	0
Изводи дезинфекцију	10	0
Изводи стерилизацију	10	0

4. ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ НА РАДУ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Користи заштитну одећу и обућу	3	0
Сређује радно место по завршеној интервенцији	4	0
Примењује мере за одлагање отпада	3	0

5. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Одабира одговарајуће евиденционе обрасце који се воде у амбуланти	2	0
Попуњава евиденционе обрасце	4	0
Попуњава здравствени картон	4	0

ОБРАЗАЦ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ РАДНОГ ЗАДАТКА - 3

Шифра радног задатка - прилог	
Назив радног задатка	
Назив школе	
Седиште	
Образовни профил	Ветеринарски техничар
Име и презиме кандидата	
Име и презиме ментора	

ЗБИР БОДОВА ПО ЕЛЕМЕНТИМА РАДНОГ ЗАДАТКА:							Укупно бодова
Елементи	1	2	3	4	5	6	
Бодови							

Члан испитне комисије:	Место и датум:
------------------------	----------------

КОМЕНТАР:

За сваки индикатор заокружити одговарајући број бодова.

1. ПРИПРЕМА ЗА РАД

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припрема радно место	3	0
Бира и припрема инструменте и прибор	4	0
Проверава функционисање инструмената и уређаја	3	0

2. ПРИПРЕМА ЗА ХИРУРШКИ ЗАХВАТ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 30)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Припрема место за хируршки захват	10	0
Припрема материјал за хируршки захват	15	0
Аплицира анестетик	5	0

3. СПРОВОЂЕЊЕ ТЕРАПИЈЕ ПО НАЛОГУ ВЕТЕРИНАРА

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 20)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Анализира налог ветеринара и идентификује потребне лекове и инструменте	8	0
Припрема лекове и место за апликацију	8	0
Апликује лек	4	0

4. ОДРЖАВАЊЕ ИНСТРУМЕНАТА И СРЕДСТАВА ЗА РАД

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 20)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Чисти и пере коришћене инструменте, прибор и друга средства после извршене интервенције	10	0
Изводи дезинфекцију инструмената и прибора	5	0
Изводи стерилизацију инструмената и прибора	5	0

5. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ (заокружити одговарајући број бодова)

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Одабира одговарајуће евиденционе обрасце који се воде у амбуланти	2	0
Попуњава евиденционе обрасце	4	0
Попуњава здравствени картон	4	0

6. ПРЕДУЗИМАЊЕ МЕРА ЗАШТИТЕ НА РАДУ И ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

ИНДИКАТОРИ (максималан број бодова 10)	ПРАВИЛНО	НЕПРАВИЛНО
Користи заштитну одећу и обућу	3	0
Сређује радно место по завршеној интервенцији	4	0
Примењује мере за одлагање отпада	3	0